

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ÖRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénztári csckeszám: 25.342
--	--	---	---------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A tekintély.

A világháború következményeiből kifelé vergődő emberiség közéletében mindig több szó esik a tekintélyről. Ma már nagy nemzetek kifejezetten a tekintélyre s még hozzá annak legösibb alakjára, az egyéni tekintélyre alapozzák egész állami létüket, természetes tehát, hogy a tekintély nemcsak a nemzeti közéletben, de szűkebb körökben, sőt a magánéletben is egyre jobban és biztosabban visszaszerzi a maga ősi jogait.

Mert vannak az emberi együttélésnek változó, a fejlődés törvényének alávett feltételei, de vannak örökérvényű alaptörvényei is. Ilyen alaptörvény a tekintély is, amelyet legfeljebb, ha ideig-óráig lehet tagadni, de akkor sem büntetlenül. Tekintély nélkül nincs vezető, vezető nélkül nincs rend, rend nélkül erő, erő nélkül pedig nincs állam, nincs harmonikus emberi együttélés. Vagyis semmi sincs nélküle, amit emberi közösségnek lehetne nevezni.

Minket, csendőroket nem talál készületlenül a tekintély politikai és társadalmi világáramlata, mert nekünk mindig legelemibb testületi jellegzetességünk, kenyérünk, puskánál erősebb fegyverünk volt a tekintély; azzal élünk és azzal bukunk.

Csak hogy a tekintély nem önmagától termő valami. Nem vagyon, amit érdemtelenül is örökölni lehet s nyers hatalmi eszköz sem, amit egyszerűen csak jogaiba léptetni s alkalmazni kell. A tekintély nem egyéb, mint értékünkadta fölényünknek mások részéről kényszer nélkül, meggyőződésből való elismerése és tisztelete. Vagyis más szóval: a tekintélynek reális alapjának kell lennie s ez az alap nem lehet egyéb, mint érték, ami embertársaink közül kiemel. Nem elég tehát feltenni a tollas kalapot s a kakastoll jogán várni az emberek süvegezését. A testület közös tekintélyén, amit elődeink ötven esztendő alatt becsülettel megszereztek, ideig-óráig élőlősködhetnek néhányan, de ha sokan csinálják ezt a kényelmes örökségfogyasztást, akkor az egyeseken át a testület tekintélye, közmegebecsülése is veszendőbe megy.

Minden csendőr tapasztalhatja ezt önmagán, aki csak a testület erkölcsi vagyonának fogyasztója anélkül, hogy azt gyarapítaná. Hiába lebegtet a kalapján a szellő kakastollat: egy grammal sem becsül többre, mint amennyit kakastoll nélkül érne. A csendőr egyéniségének nem szabad ellentétben lennie az egyenruhájával. Ennek viszont egyenként fel-sorolható, pozitív feltételei vannak.

Mi az tehát, ami a csendőr számára egyedül tud tekintélyt biztosítani?

Mindenekelőtt a tudás. Mindenki lenézi a földmívest, aki nem szánt rendesen, a rosszul talpaló cipészt, a gyógyítani nem tudó orvost. A tudatlanság minden mesterségben szégyen: miért volna ebben egyedül a csendőr kivétel? Téved, aki azt hiszi, hogy csak az előjárók tudják megítélni a csendőr tudását s a lakosság nem, mert a lakosság is, főképpen az, aki a csendőrt gyakrabban látja, vagy igénybeveszi, pontosan megmondja: ki milyen csendőr. Ez érthető is, hiszen a csendőr a lakosság legelemibb értékeit és érdekeit tartja a kezében: a személy- és vagyonbiztonságot, de sokszor ennél is sokkal többet: az életet vagy halált, természetes tehát, hogy ekkora értékeinek kezelőire a lakosság figyelemmel van, mert ha a csendőr tudatlan, annak mások rendszerint több levét isszák, mint ő maga.

De a tudás sem igazi érték hozzávaló erkölcs és tisztesség nélkül, sőt, tanult emberek tudnak csak igazán raffináltan gonoszak és veszedelmekesek lenni, ha erkölcsiükben fogyatékosak. A képzett, de erkölcsiükben hiányos csendőr sem élvezi tehát zavartalanul a tudásának, képzettségének tekintélyét, ha azt megvetésre méltó más tulajdonságai ellensúlyozzák.

Nincs tekintély anyagi függetlenség nélkül sem. Aki főnök-fának adós, nem várhatja, hogy köszöntések, maga kénytelen előre köszönni.

Ezek a belső, tartalmi alapokon kívül vannak aztán a tekintélynek úgynevezett külső feltételei is. Ilyen a mindig tiszta, rendes, csinos öltözködés és a fegyelmezett, tetszetős magatartás. Ezek nélkül hiába képzett a csendőr, hiába tisztességes, de hiába van megtakarított pénze is: a külsőségek után ítélő emberek véleménye nem lesz róla kedvező. Nem a piperkőc csendőrt szeretjük, nem azt, aki az egész fizetését extraruhára és a maga cicomázására fordítja, hanem azt, aki az egyébként jó és finom kincstári ruházatával úgy tud öltözködni, hogy gyönyörűsége telik benne civilnek, katonának egyaránt.

Vannak persze a tekintélynek más követelményei is. Például a hatalmaskodó, durva csendőr nem tehet szert soha igazi tekintélyre. Az efajta alkoholszagú „tekintély” korcsmákban honos, de ott is csak addig, amíg egy még garázdább legény kerül. Alantas dolog ez, a kakastollnak magasan fölötte kell lebegnie.

Nagyjában ugyanezek vonatkoznak az előjárói tekintélyre is. A rendfokozat csak hallgatást biztosít az alárendelt részéről s nem véleményt is. Az előjáró egyénisége még értékeesebb, tiszteletreméltóbb és tökéletesebb legyen, mint a csendőré, mert neki nemcsak a kapun kívül van szüksége tekintélyre, hanem azon belül is.

A szemléltető oktatásról.

Irtta: Vitéz SÁRAY FERENC alezredes.

A csendőr tudásának kétféle ismeretből kell összevetődnie: elméletiből és gyakorlatiból. Egyik a másik nélkül nem sokat ér, mert egyoldalú, ezért egymást nem is pótolják. Az elméletileg jól képzett, de a gyakorlatban ügyetlen csendőr szolgálati értéke csekély, viszont a gyakorlat is csak félértékű, ha nincs szemlémi alapja.

Az elméleti tudást az iskola és a könyv hivatott megadni, a gyakorlatiét — mint a neve is mutatja — az élet, a gyakorlat, de az iskola és az élet szerepét a kiképzés terén nem lehet élesen elválasztani. Az önmagáért létező, tisztán elgondolásokból táplálkozó, túltengő elmélet csak szobatudomány, ha sohasem kerül kézzelfogható alkalmazásra; de viszont a pusztán gyakorlat sem elég egy olyan hivatás kifogástalan ellátására, amilyen a csendőré, mert rendszerint késő okulással jár és mert az egyetlen ember életében előforduló esetek tanulsága, tapasztalata nem lehet olyan sokoldalú, hogy a mások tapasztalataiból leszűrődött elmélet szellemi segítségét nélkülözhetővé tehetné. Ahogy tehát a csendőr a maga gyakorlati szolgálatában nem függetlenítheti magát attól, amit könyvből tanult, úgy nem szabad az iskolában sem figyelmen kívül hagyni a szabályt, hogy gyakorlati dolgok elméleti oktatása csak akkor igazán eredményes, ha a megtanultak szemléletével, végrehajtásával párosul.

Az oktatás nem arra való, hogy az oktató a maga képességeit, képzettségét előljárói, vagy alárendeltjei előtt csillogtassa, hanem arra, hogy a hallgatók tudá-

sát gyarapítsa s ezáltal őket jobban, sokoldalúbban alkalmazhatókká, értékesebbé tegye. Legénységi iskolában a hallgatók szellemi befogadóképességével nem számoló, magasröptű akadémikus fejtegetés szemfényvesztéshez hasonlít, mert megtévesztésre törekszik; avatatlan előtt tetszetős lehet, de valójában tartalmatlan, mert nyom nélkül siklik el a hallgatók értelme felett. Ezzel szemben a színvonal tekintetében okos mértéket tartó, egyszerű, közvetlen és kereketlen előadás, amelynek keretében az oktató nemcsak elbeszéli, hogy mit hogyan kell csinálni, hanem be is mutatja vagy mutatztatja, megmarad a hallgatók emlékezetében. Amit az ember nemcsak hall, de lát, sőt maga végrehajt is, az jobban, biztosabban és tovább is megmarad az emlékezetében, mint amit csak hallott vagy elképzelt.

Természetes, hogy csak olyan ismereteket kell és szabad gyakorlatilag oktatni, amelyek a csendőr által valóságban is végrehajtandó ténykedésekre, intézkedésekre vonatkoznak és amit az oktatás színhelyén a valóságot megközelítő módon be is lehet mutatni. Humoros lenne, ha valaki a vásárugyeleti vagy vasútugyeleti szolgálatot akarná legénységi szobában vagy tanteremben gyakorlatilag oktatni, vagy a lopásra vonatkozó büntetőjogi ismeretek szemléltető oktatását erőszakolná.

A csendőr gyakorlati oktatásánál ne csak arra törekedjünk, hogy az egyes szolgálati ténykedéseket az utasítás értelmében lényegileg helyesen és kifogástalanul tudja végrehajtani, hanem vigyázzunk a végrehajtás külsőségeire is, hogy t. i. a csendőr megjelenése, fellépése, beszédmodora, mozgása stb. mentes legyen minden félszagségtől s ezáltal biztossá és csí-



Szérűtánc.

Ha a munka véget ér,
S szállni kezd a denevér —
S csöndes este lesz az úr,
Rőzselátnak fényje gyúl...
Rőzselátnak fényjénél
Új szél ébred, nóták kél...
Táncra hé... áll a bál!
Nem sokáig tart a nyár!...
Legénysereg, lánycsapat
Intő szóra hajtanak:
Táncot rognak szaporán,
Amúgy frissen, magyarán —
Döng a szérű, zeng a dal,
Majd kidől a vén kuzal...

Áll a tánc... szérűtánc!
Ing, libeg a szoknyarúnc, —
Férfikar, barna kar
Párnás keblet eltakar.
S mint vaskapocs fogja át

Táncospárja derekát...
A lány minden porcikája
Rmgy a cigánymuzsikára.
Cifra kendő leng, lobog,
Öszös béres mosolyog,
S nagyot rikkont: Csak tovább!
Ha legény vagy — ne bocsásd!

Hejh! városi gyöngye lányok,
Üvegházi gyöngyvirágok!
Hejh! városi, korcs legények.
Zörgős csontúik, csenevészek.
Csámpás lábbal táncolók,
Tükrös padlót koptatók,
Jöjjetek, gyűljetek!
Szérűtáncot nézzetek,
S kérjete az ég Urától:
Bátor szívvel, nóták kedvet,
Izmos, munkás két kezét,
Pirosposztagás, rózsás arcot,
S igaz, magyar életet!...

VALYI NAGY GÉZA
százados.

Emberek egy ösvényen.

Irtta: ENGELMANN ANDOR g. hadnagy.

Az István-tárnában dolgozott.
Hatkor kelt. Nem reggel, este hatkor. Délután aludt
mindig, a nappal alvó emberek súlyos, mozdulatlan álmával.
Sohasem álmódott.

Vájár volt, ötvenhárom éves, de hetvenet mutatott.
Az éjszakai rátákba kérte magát és nem bánta, ha nem

szoltta válják. Tanítsuk meg arra, hogy szolgálati felépésénél mind az erély, mind pedig az udvariasság szempontjából fokozatokat ismerjen aszerint, amilyenre az illető, akivel szemben fellép, igényt tarthat vagy reáshoz. Követeljük meg, hogy amit tesz, az oktató jelenlétére való tekintet nélkül úgy tegye, mint a valóságban szokta; ne tűrjük ki, hogy úgynevezett szemle-eljárások meghonosodását. Amit mond a csendőr, azt is szósz szerint, úgy kell mondania, ahogy a valóságban mondaná.

Az oktató tartsa szem előtt, hogy gyakorlati eljárásoknak rendszerint több helyes megoldásuk van. Nem szabad tehát azt kívánni, hogy a hallgató az oktató által elgondolt megoldást kitalálja, hanem minden megoldást helyesnek kell elfogadni, aminek a csendőr okát vagy célját tudja adni s ami nem bizonyul nyilvánvalóan helytelennek.

Legyen az oktatásnak határozott célja pl. az utasítás egy rendelkezésének megbeszélése, egy szolgálati ténykedés bemutatása stb. Az oktatás menetét az oktatónak kell irányítania és kérdéseivel helyes irányban tartania; nem szabad megengedni, hogy azt a hallgatók mellékvágányokra tereljék. Azt sem szabad megtűrni, hogy a gyakorlati bemutatás komolytalan színházasdivá fajuljon.

A szemléltető oktatás történjék mindenütt, ahol csak lehet, párbeszédszerűen és ne kérdésekre adott feleletek formájában. A párbeszéddel ugyanis leginkább lehet a valóságot megközelíteni, de megvan az az előnye is, hogy az iskolászerű feletetésnél élénkebb, érdekesebb, a hallgatókat a különféle szerepek kiosztása révén reakényszeríti, hogy az eseményeket ne csak fi-

gyelemmel kísérik, de azokban maguk is cselekvő részt vegyenek s végül haszna van abból a szempontból is, hogy a csendőrök beszédmodorát, mondatszerkesztését, kifejezéseit fejleszti, csiszolja.

Leírok egy előadást, amelyben a büntetőtörvény egy paragrafusa, majd az őrs, illetve a járőr eljárása és a Szut. egyik pontjának alkalmazása kerül megbeszélésre. A szereplő személyeket az oktató jelöli ki, illetve ő maga személyesíti meg, a kérdezett csendőr az eljáró járőrzet vezető személyében beszél. A példából mindig csak annyit közlök, amennyit az őrsrel vagy a járőrrel közölnek.

Honnan értesülhet az őrs, illetve a járőr a bűncselekményről? A sértettől (szóban, írásban, telefonon, távirattal, küldönc útján), a községi előjáróságtól ugyanígy, továbbá besugótól, mendemondából, pletykából stb., de néha magától a gyanúsítottól is, aki az őrsön, vagy a járőrnél jelentkezik. Ritkán előfordul az is, hogy a járőr maga észleli a bűncselekményt, de inkább csak kihágások esetében.

Ma reggel 9 órakor a csabai őrs legénységi szobájában vagyunk. Megszólal a telefon.

Szabó csendőr (az oktatottak legfiatalabbikánál kezdem) odamegy a telefonhoz s hallja:

— Itt Szirma község, Szántó főjegyző.

Szabó csendőr: Itt a csabai csendőrőrs, Szabó csendőr.

Jegyző: A korcsmában verekedés volt, Lakos Jánost meggyilkolták, kérek egy járőrt! Az ügyességeknek már bejelentettem az esetet.

Oktató: Szabó csendőr mit csinál?

váltják fel. Este ment munkára, hajnalban jött és a háza kapujától az aknáig alig találkozott emberrel. Mert a faluban lakott, nem a telepen. Már régen a faluban lakott... Mióta is?... Öt éve talán. Most ötödéve, mert akkor volt az omlás, ahol a fia a föld alatt maradt. Azóta.

A falu a Bányahegy másik oldalán feküdt, nagyon csendes kis falu volt, nagyon szegény és nagyon kicsi. Se jegyző, se pap benne, csak egy sor utca, ákácok, szederfák, egy csomó szuppal fedett ház és bennük kevés ember, sok gond, panaszos paraszti élet. A falu mellett vitt a töltés és arra járt mindig munkára. Az erdőnél lekanyarodott a töltésről, átvágott a Vaskrisztus melletti ösvényen és az iparvasút sorompója mögött ért be az aknához. Kerülő út volt ez, de inkább talpalt egy fertályórával többet, hogysem a telepen menjen át. A telepen, a glédába állított bányász-házak között ívlámpák égtek és az utcának nyílegyenes, vörös salakkal feltöltött járdák futottak kétoldalú, mint a sinszalak; a szüntelenül üzemben lévő javítóműhely hosszú csarnoképületéből éjjel-nappal ömlött ki a munka zsongása: gözkalapács zuhogott, esztergapadok morogtak és transzmissziós szíjak csattogtak. A javítóműhely mögött, szembe a főtárna-kapuval pedig ott állt a két kocma, — a „Két kalapács” és a Podolecz, — ahol csontoskezü, szakadozott ingű bányászok várják a váltást, pálinka és verejték párájában... A telep kezdte szétfeszíteni a völgyet és épülő új házaival mindig nagyobb és nagyobb darabokat harapott el az erdőből; a gépek zengése, a villanyfény, az alkoholt lehelő kocmanjtók felett pedig már új szél lengett: a seb-tiben épült városok fiatal, kezdetleges kultúrája... Nem szerette a telepet. Talán fájt neki ez az induló, élő élet, mint fájt ez a szomorúságba süllyedt embereknek általában.

A sorompó mögött, — ahol ő járt, — csak az ívlámpák ködös foltja látszott a telepből. A sínek mellett a

munkáspark sötét bokrai hallgattak és a parkon túl nagy üres tér, csak a domb alján állt egy épület. Egyedül. Széles homlokzatú, zöldfüggönyös ház, csendes, szinte komoly. Előtte kert, sok virággal, csillámló üveggömbökkel. Esténként világosság gyűl fel a zöld függönyök mögött s ilyenkor a magános ház, széles homlokával, opálos fényben élő ablakszemeivel mintha messze-messze figyelne...

Abban a házban laktak a csendőrök.

A csendőrökkel sokszor találkozott a néma erdei úton. Ismerte már mindegyiket. Nyolcan voltak összesen, csupa szikár, vállas férfi, mintha úgy lettek volna összeválogatva. Volt két pirosarú, ezek úgy hasonlítottak egymáshoz apróra pedert bajuszukkal, mintha testvérek lennének; volt két fekete, naptól barnult képű, volt egy, akinek stuccolt angol bajusza volt; egy másik, akinek sebhely volt az állán; az egyiknek — a legöregebbnek —, szögletes, marcona katonaarca volt és úgy vágott a szeme, mint a kés; ennek gomb is volt a csillagja mögött. Még volt köztük egy igen fiatal is, egy szőke, akinek sárga stráf volt a nyakán; ez nem régen volt itt, tavasszal helyezték ide, valahonnan az Alföld kellős közepéből... Kettesével jártak mindig, vagy néha álltak az erdő szegélyén egy fa árnyékában, szó nélkül, mozdulatlanul, mintha várnának valakit. De leggyakrabban a Vaskrisztusnál találkozott velük, ahol a töltésről ráhalad az erdei ösvényre. Ott jöttek mindig szembe vele a két estében, szében borzoló fekete tollakkal, hidegen csillogó szuronyokkal és nagyon halk, de mégis ütemes léptekkel. Amint közelebb értek és a bányászlámpájának a fénye arcukba esett, látta egy villanásnyit a keskeny kalapkarima alatt összehúzott szemüket és magán érezte két szempár vizslató pillantását... Aztán elhaladtak egymás mellett... Így, köszönés nélkül.

Mert sohasem köszönt a kakastollasoknak.

Szabó csendőr (a telefonba): Mindjárt megyünk, jegyző úr. (Az oktatóhoz): Megyek az irodába és szolgálatba vezénylem magamat egy fiatalabb csendőrrel.

Oktató: Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Egyetértek Szabó csendőrrel.

Oktató: Pusztai őrmester?

Pusztai őrm.: Nekem még egy kérdésem van a jegyzőhöz és utasítást is akarok adni neki. (A telefonba): Jegyző úr, hol van a hulla?

Oktató (a jegyző nevében): A korcsmaszobában van, a verekedés színhelyén, de a hozzátartozói el akarják szállíttatni.

Pusztai őrm.: Ne engedje jegyző úr elszállítani semmi szín alatt. Tessék a korcsmát lezáratni és egy községi közeggel őriztetni, amíg odaérünk. Ki a tettes, ki ölte meg Lakost?

Oktató (jegyző): Nem tudom, ki a tettes. A hullát a helyszínen őriztetni fogom.

Pusztai őrm.: Köszönöm szépen, jegyző úr, mindjárt indulunk. Végeztem. (Az oktatóhoz): A szolgálati havifüzetben előírom a szolgálatot és mindjárt indulunk.

Oktató: Csele törzsőrmester?

Csele törm.: Pusztai őrmesterrel egyetértek, de a jegyzőtől kapott feljelentést a telefonkönyvbe beveztem és egy ív papírra is leírom, amelyiken majd a jegyzeteimet fogom készíteni. Bemegyek az őrsíródába, a jegyzetemül használandó fogalmazványt vettemezem, beiktatom az 1/ics.-be s miután a szolgálatot a

szolgálati havifüzetben előírom, járőrtársammal együtt felszerелек.

Oktató: Felszerelés közben mit csinál, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: Gondolkodom, ki lehetett a tettes.

Kik voltak haragosai Lakosnak?

Oktató: Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Én is így teszek.

Oktató: Pusztai őrmester?

Pusztai őrm.: Először azt a kérdést teszem fel magamnak, hogy forog-e fenn bűncselekmény és milyen.

Oktató: Szabó csendőr, feleljen erre!

Szabó csendőr: Szándékos emberölés.

Oktató: Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Halált okozó súlyos testi sértés.

Oktató: Pusztai őrmester?

Pusztai őrm.: Gyilkosság.

Oktató: Mindenik helyes lehet, de ezt az elinduláshoz még nem lehet eldönteni, mert a részleteket nem ismerjük, azért egyelőre csak a büntetőtörvényben foglalt gyűjtőnéven nevezzük meg a cselekményt: ember élete elleni bűncselekmény. Ilyen azonban több van a törvényben. Ebben az esetben melyik történhetett ezek közül, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: Gyilkosság, szándékos emberölés és halált okozó súlyos testi sértés.

Oktató: Hogy szól a büntetőtörvény a gyilkosságról?

— Véradót füzettem néked, te Brenner... meg az uraknak. A tőkének...

Másnak se igen. A hányában a társait valami fáradt biccentéssel és mormolással üdvözölte. A faluban a parasztok előre köszöntek neki, mert mindenki ismerte az öregét. Tudták, hogy nagy bánat fekszik rajta: a fiát temette be ötödéve a Brenner-tárna. És habajkosnak is tartották talán egy kicsit, mivel, ha nagyritkán megszólalt, értelem nélküli dolgokat mondott. Őlyanokat, hogy nem értette a faluban senki, de senki.

A társadalom...

Igy kezdte a mondatait mindig. A parasztok hallgattak.

A társadalom mai szervezetye — szokta mondani, — a népekre nézve erőszakolt és kegyetlen...

És hozzátette:

Igen kegyetlen.

Körülnézett, mint egy biblia magyarázó és nem mondott többet. Csak lehajtotta a fejét. De a parasztok a furcsa szavak mögött is megérezték, hogy a fiára gondol ilyenkor, akit csak harmadnap ástak ki a föld alól.

És, ha kérdezték a fiú felől, akkor így szólt:

Húsz éves volt, oszt betemette a Brenner. Meghalt.

Csak ennyit. Tömör volt ez a mondat és fájdalmas. Úgy hangzott, mint egy sírfelirat.

De legtöbbször csak magában beszélt. Dűnyögött és gesztikulált ilyenkor és néha behadarintott a levegőbe, vagy olykor megvonta a vállát. Kérdéseket adott fel magának és felelt rá. De nem volt bolond, csak társtalan, szívenütött ember.

Néha, a billenő csilléknél markába vett egy kagylós-törésű, fénylő-fekete szénrögöt:

És ezér? — motyogta befelé, — ezér muszáj néki meghalni?

Vagy máskor megállt a sorompónál és elnézett a Brenner-akna felé, ahol a felvonók lámpái vöröslöttek:

Talán ifjúkori sztrájkok és régi bérharcok emlékeként szunnyadt benne néhány ilyen forrongó kiáltás és feltört belőle most, mint hamvadó tűzből a láng, ha szél éri... A fiát látta ilyenkor, a kékszemű, szőke, nagy gyereket, amint kibukkan a véres feje a barna föld és a kettőbe tört ducgerenda alól...

És egyszer, egy reggelen megállt a zöldfüggönyös ház előtt, ahol a kakastollasok laktak. A homlokzaton, a tartóvasban hosszú, selymes lobogó lengett, mivel valami ünnep lehetett... Benézett a félig nyitott kertkapu: sárga homokkal felszórt keskeny utakat és piroshegyű rózsakarókat látott... A rózsakarók mögött a ház csupasz fala fehérlett és azon egy tábla, sötét betűkkel: „Fegyverek megtöltésére szánt hely”.

De senki sem töltött puskát a komor írás alatt, a tágas, frissen söpört udvar üres volt, csak az új csendőr, az a fiatal szőke, állt inguiban a pirosvégű karók között és a rózsákat metszette egy nagy, görbe kertiollióval. Az olló kattant, tövises hajtások hullottak a földre és süttött a nap... Szép reggel volt.

Rózsák, — mondta az öreg vājár és lázongás fojtotta le a tavaszos ízű szót, — rózsák!... és ászló!... ünnep!... Ezeknek mindig csak ünnep, a mienk meg minden hétköznapi...

Belecsapott a levegőbe keserűen és elindult az ösvény felé. Szőgekkel kivert bakancsa alatt döngött a száraz föld.

És jött egyszer egy hajnal.

Ez a hajnal sem volt más, mint a többi ezer és ezer hajnal, melyet eddig megélt. Ezen a hajnalon is csendes

Szabó csendőr: Elmondja a btk. 278. §-át; az oktató még egy-két csendőrrel elismélteti.

Oktató: Ki követ el szándékos emberölést, Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Elmondja a btk. 279. §-át; az oktató ezt is elismélteti.

Oktató: Miben különbözik egymástól a két bűncselekmény, Pusztai őrmester?

Pusztai őrm.: A szándékos emberöléshez csak egyszerű ölési szándék szükséges, a gyilkosság büntettségéhez a törvény azt kívánja, hogy az ölési szándék előre megfontolt legyen.

Oktató: Miért fontos ezt tudni?

Pusztai őrm.: Ez a nyomozásnál fontos; a járőrnek az előre megfontolt szándék bizonyítására szolgáló adatokat nem szabad figyelmen kívül hagynia, illetve mindig nyomozni kell, hogy ilyen szándék nem állott-e fenn. Ha a csendőr az előre megfontolt szándéokra nem tud bizonyítékot szerezni, akkor a szándékos emberölést bizonyító eseményeket, tárgyakat, gyanújeleket stb. veszi mérlegelés alá.

Oktató: Mit mond a büntetőtörvény 75. §-a?

Pusztai őrm.: Elmondja.

Oktató: Hogy szól a büntetőtörvénynek az a paragrafusa, amikor súlyos testi sértés következtében a sértett halála következett be, Pusztai őrmester?

Pusztai őrm.: Elmondja a büntetőtörvény 306 §-át.

volt az erdő, vékony köd lengett a fák között. Tépett felhők takarták az eget... Október, öt óra, szürkület...

Csak éppen, hogy történt valami. A Vaskrisztusnál történt. Éppen ott. Munkából jött és úgy fele útján járhatott az ösvénynek, mikor eldőrdült a lövés... Tompa volt a lövés, buffanó és az erdő felől jött.

Megállt.

Kérges, fekete tenyerével végigsimította az állát és tanácstalanul körülnézett. Az erdő csak hallgatott a reggelen, mint máskor, mint mindig. Köd kékelte a fatörzsek között.

— No, — mondta az öreg, úgy félig hangosan, — nno... És maga se tudta, miért ötlött hirtelen az eszébe a ratkóci erdész, akit tavaly télen egy vadászó durrantott le. Elfordította a fejét az erdőről és tovább akart menni.

De akkor felharsant az erdőben egy kiáltás.

A kiáltás rövid volt és csattanós. Nem segélykérő hang és nem is diadalmas ordítás, inkább olyan volt, mint egy nagyon távolról jövő vezényszó. Latrokat összerendezte, bátor hang volt. Artikulátlanságában is parancs.

Nagy némaság támadt a kiáltás után, aztán aombok között valahol eldőrdült egy puská... és egy másik... aztán harmadik... Hé! lövést számolt meg.

— Mi vót ez?!...

És a vájár csak állt riadtan az ösvényen és eltátotta vén, fogatlan száját.

Mert különös volt ezen a szürke, álmos reggelen a fegyverek zengése. Döbbenet volt az ezerszer megjárt és az analomig békés útról a puskák ropogását hallgatni... Tudni, hogy bent valahol mélyen, valaki most célbavesz egy emberi halántékot és rágörbíti ujját a ravaszra; a puska csipős füstje telepszik a hajnali párában gyöngyöző levelekre és öt perc alatt csatatér lesz a hétköznapiok erdeje...

Oktató: Mi a csendőr célja a nyomozásnál, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: A nyomozás célja olyan adatok szerzése, amelyekből a gyanúsított bűnössége perrendszerűen, tehát kétséget kizáró módon megállapítható. A csendőrnek tehát azokat a tényeket kell megállapítania, amelyekre az ügyészségnek szüksége van, hogy vádat emelhesse.

Oktató: Keresse ki az utasításból az erre vonatkozó rendelkezést és olvassa fel.

Szabó csendőr: Kikeresi a Szut. 414. és 416. pontjait és felolvassa.

Oktató: Eszerint tehát, ha a nyomozásnak az a célja, hogy a vádemelést lehetővé tegye, a csendőrnek csak a terhelő adatokat kell kiderítenie, úgy, Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: A csendőrnek a nyomozásnál a gyanúsítottal szemben pártatlannak kell lennie, vagyis nem szabad csak arra törekednie, hogy a gyanúsított bűnösségét mindenáron bebizonyítsa, hanem a gyanúsított védelmére szolgáló körülményeket és bizonyítékokat is éppen olyan gondosan fel kell derítenie, mint a terhelő és súlyosbító körülményeket és bizonyítékokat. Hiába igyekszik a csendőr a gyanúsított védelmére szolgáló körülményeket elhallgatni, hiába mulasztja el azok megállapítását, az eljárás későbbi folyamán úgyis kiderülnek, de akkor a csendőrségi feljelentés megbízhatóságát előnytelen megvilágításba helyezik.

Oktató: Hát ebben az esetben például mi lehetne

A vájár csak állt ott és állt akkor is, mikor elhallgatott a puskaropogás. Napjőtte előtti szél futott végig az erdőn és halálos csendben hallgatott az őszi reggel. Rongyosszerű felhők úsztak alacsonyan és az útkanyarnál a Vaskrisztus keresztjének éles, sötét vonalai akkor kezdtek kibomlani a gyöngyszürke hajnali háttérből...

És ott állt a vájár még akkor is, mikor az erdő felől nehéz léptek kezdtek törni az avart és a bozótoson keresztül egy csoport férfi tért le az ösvényre... Elöl jött három csámpás csizmájú falusi forma ember, fejük lesunyva, nehéz öklük bilincses verve. Az egyiket, akinek friss, fehér kötés volt a feltépett kabátujja alatt, ismerte is: az Amerikás Juhász volt, egy neves vadász. Két csendőr hajtotta őket, az egyik volt a nyírott bajuszos, a másik meg a deresfejű, akinek gomb van a csillagja mögött. És két zöldhajtókás uradalmi vadőr baktatott utánuk igen lassan, nyakba akasztott duplacsövű puskákkal és összekapcsolt karjaikon vitték a harmadik csendőrt, aki alighanem kapott egyet a mellébe a hét golyókból ezen a hajnalon.

Ezen a ködös hajnalon...

Igy mentek. És akkor megindult az öreg vájár is az ösvényen... Mikor pedig elérte a két szuszogó vadőrt, kinyújtotta két csontos kezét és megfogta a sebesült kakastollast hón alatt. Segített csak... A töltés másik oldalára vitték, az erdészházba és lefektették az aggancsosfalu szobában.

A fiatalabbik vadőr futott el a telepre. Orvosért.

A csendőr meg feküdt a gyékényből font vadászágyn; sáros csizmájához sok falevél tapadt és nyitva volt a szeme. Kék szeme volt, tiszta és nyílt, mint az alföldi mezők felett az ég... Ez volt az, aki a rózsákat nyeste a nagy ollóval azon az ünnepreggelen...

olyan enyhítő körülmény, amit a gyanúsított a maga védelmére felhozhatna, Pusztai őrmester?

Pusztai őrm.: Allíthatja, hogy a cselekményét jogos védelemben követte el.

Oktató: Mi a jogos védelem, ki és mikor élhet jogos védelemmel?

Szabó csendőr: Elmondja a büntetőtörvény 79. §-át.

Oktató: Felszerelés közben mindezeket átgondolta a járőrvezető, megbeszélte a járőrtársával és már útnak is indult Szirma felé. Megérkezve a községbe, hova megy először a járőr, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: A község házára, hogy bizalmi egyéneket kérjen.

Oktató: Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Én nem a község házra megyek, hanem egyenesen a helyszínére, mert fontos, hogy mielőbb odaérjek. Bizonyára van a helyszínén községi előjárósági tag vagy más olyan ember, akit bizalmi egyénként alkalmazhatok. De ezt rendeli az utasítás 418. pontja is. (Elmondja.)

Oktató: A község bejáratánál várja a járőrt az egyik hajdú a jegyzőtől kapott irással, melyben a jegyző közli, hogy a tettes, aki Lakost leszúrta, ifj. Nagy (Furkó) József. Ebben az esetben hova megy a járőr, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: A helyszínére, ahogy Nyilas őrmester úr mondotta.

Oktató: Nyilas őrmester, Ön is így jár-e el?

Csönd.

Hogy így... hogy így... pislogott az öreg vājár bátoranul és az idősebbik vadór felé fordult.

— Há'bezony, — mondta a zöld vadász halkán és a fejét lógatta, — nagy sor e...

— Meglőtték?

— Meg, Lesbe vót.

— Lesbe...

— Ott. Így hozta má' a kötelessége neki...

Hát igen. Hogy ez volt a kötelessége. Milyen döbbenetesen egyszerű ez a mondat. Hogy van az embernek kötelessége. Van mindenkinek. A zöld vadásznak, a megfáradt bányásznak és szőke kakastollasnak... Nyilván van mindenkinek. Milyen bámulatosan egyszerű ez a mondat, de talán azért tartja az Ember az uralma alatt a sáros földgolyót, mert hinni tud ebben. Hogy vannak kötelességek. Vannak városok és vannak falvak, vannak ivóvízvezetők és napfényben fürdő utak, vannak víg vasárnapok, nótázások a Két kalapácsban és rőzsafák a nyári kertekben: és vannak olvadó éjszakák, hajnali párba borult erdők, suhanó árnyak a kék homályban és a töltényűrben ólomgolyók; és vannak fekete szénmezők, rengő tárnák, elfutott bányamécses és beomlott aknák... Vannak elhívások és emberi öröhek. És mindenkinek meg kell tennie a kötelességét. És ez törvény: primitív és megíratlan, de éppen ezért megdöntetlen...

Jött a bányaorvos, sárga táskával a hűva alatt.

Fiatal ember volt a doktor, magas, szemüveges, elegáns. De most borzasan hullott ki a haja a puha kalapja alól és a raglánja gallérját feigyrte, mert nem volt rajta nyakkendő. Úgy verték fel álmából.

A csendőr felé hajolt. Sokáig.

— Megél-e? — kérdezte a vén vājár és lehullott kez-

Nyilas őrm.: Nem. Ebben az esetben először az ifj. Nagy (Furkó) József gyanúsított lakására megyek, őt őrizetbe veszem és a község házára kísérem, csak azután megyek a helyszínére, mert a gyanúsított megszökhetik, de a helyszínt azután is megtalálom.

Oktató: Hát miért nem jár el úgy, olyan sorrendben, ahogy az imént mondotta és ahogy az utasítás 418. pontjával meg is indokolta?

Nyilas őrm.: Azért, mert itt olyan bűncselekmény forog fenn, amelynek tettesét az utasítás 312. pont 1. alpontja alapján el kell fognom. De egyébként is, csak a gyanúsított mielőbbi elfogásával előzhetem meg azt, hogy meg ne szökjék, magában kárt ne tegyen, vagy hogy a megölt sértett hozzátartozói vele szemben az önbűráskodás terére ne lépjenek.

Oktató: Mit mond az utasítás 312. pont 1. alpontja?

Nyilas őrm.: Elmondja ezt a pontot.

Oktató: Járjon el ezen az alapon a gyanúsítottak szemben, Szabó csendőr.

Szabó csendőr: Elmegyek a hajdúval és még egy bizalmi egyénnel a Nagy lakására, ott elfogom és a község házára kísérem.

Oktató: Na, most haladjunk lépésről-lépésre, beszéljünk meg minden részletet s amit lehet, csináljuk is meg. Lerajzolom ide a Nagyék lakását. Szabó csendőr, mint járőrvezető most ért az utcai kapuhoz, amely a Nagyék udvarára vezet. Gyanúsított anyját a konyhán találja.

zel állt a vadászágyló előtt, mint a többiek. — megél-e, doktor úr? ...

— Talán, — felelt az orvos és a sárga táskájában kutatót, — talán... fiatal. Erős.

És oldalról ránézett a vājár aggodalmas arcára.

— Rokona? — kérdezte hangsúlytalanul.

— Nem, — mondta az öreg igen-cseppesen, — vót egy fiam, de a Brennerben...

— Aha. Emlékszem...

— Igen. A doktor úr is ott vót a mentéskor. Mikor kihúzták a föld alul, akkor is kezibe vót a esékén, mert he-lyén érte az omlás... Igen.

Nem panaszkodott mondta.

Az orvos nem felelt, — mivel pőlyázott. Hosszú, izmos ujjaival feszesre húzta a kötést és az olóvni belehasított a gőzbe... Az ablakon dobolni kezdett az eső.

Ilyen egyszerű őszi reggel volt.

Erzsébetkor leesett az első hó.

Éjfél után hatkor dolgozott akkor is az öreg. Még mindig hatkor kelt és aznap is ott járt már békora a lámpája az ösvényen. Munkába ment.

És az új-hóval vattázott Vaskrisztusnál, ahol hajlik az út, közeltek megint a lépések. Halk, ütemes léptek... Jött a két kakastollas.

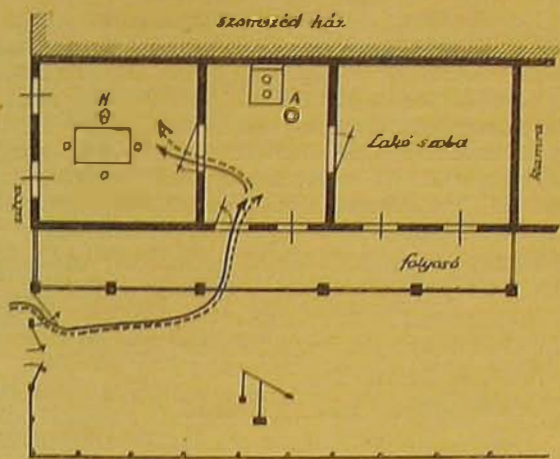
Egy más mellé értek... Az öreg vājár felemelte kezét a nyiszlett sapkájához és köszöntötte a szembejövőket. Köszöntötte őket a maga módján, a veszélybe induló emberek szavával, erős hangon:

— Jószerencsét!

Azok feleltek:

— Adjon Isten!

Bihalladtak. Az ösvény ottmaradt üresen és nagy csend volt mindenütt.



Szabó esendőr: Az utcai ajtón bemegyünk az udvarra; elől a két bizalmi, azután én, utánam a járőr-törzsam. A konyhajtóban közlök a bizalmi: „Jó napot, Nagyné! Itthon van-e Józsi!”

Oktató (Nagyné nevében): Igen, henn van az első szobában.

Szabó esendőr: Akkor bemegyünk hozzá. Elindulunk olyan sorrendben, mint az udvarra jöttünk. A szobában a bizalmiak oldalt állanak és én veszem át a szót: „Maga Nagy József?”

Oktató (Nagy nevében): Igen, én vagyok.

Szabó esendőr: Ön szúrta-e meg a korcsmai verekedésben Lajos Jánost?

Oktató (Nagy nevében): Igen, én is ott voltam a verekedésben, én is megszúrtam Lakost.

Oktató: Van-e még valami kérdése Nagyhoz?

Szabó esendőr: Nincs. A kést keresem meg.

Oktató: Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Azt mondtam, hogy maga is megszúrta Lakost. Hát még ki szúrta meg? És honnan tudja, hogy mics is megszúrta?

Oktató (Nagy nevében): Mert így beszéltük meg a tegnapi Sánta Ferivel.

Oktató: Mit tesz erre Csele törzsőrmester?

Csele törm.: Ez fontos kijelentés, mert a gyilkosság bizonyítására lehet alkalmas. Erre felhívom a bizalmi egyének figyelmét, hogy Nagy később le ne tagadhasson.

Oktató: Hívja fel a bizalmiak figyelmét, Nyilas őrmester.

Nyilas őrm.: Bizalmiak, jegyezzék meg jól maguknak, amit most Nagy mondott. Azt mondtam, hogy onnan tudja, hogy Lakost más is megszúrta, mert így beszéltük meg a tegnapi Sánta Ferivel, így mondtam-e?

Oktató: Igen, így mondtam, hallottuk.

Oktató: Pusztai őrmester egyetért-e ezzel?

Pusztai őrm.: Igen, egyetérték.

Oktató: Csele törzsőrmester?

Csele törm.: Ez így nem lesz jó. Én úgy tennék, mintha nem értettem volna a újra kérdezném a gyűlésfelhívót: hogyan mondja? Már ezzel is felhívom a bizalmiak figyelmét, majd azután én is megismétlem, amit Nagy mond és csak a végén kérdelem meg a bizalmiakat, hogy azt mondtam-e Nagy, amit én megismétltem. Így helyesebben be van tartva az utasítás 426.

pont 3. bekezdésének rendelkezése, bár ez a beszélgetés még nem kikerdezés.

Oktató: No, mutassa be ezt, Csele törzsőrmester.

Csele törm.: Nem hallottam jól, mit mondott. Mondja csak még egyszer! Honnan tudja azt, hogy más is megszúrta Lakost?

Oktató (Nagy nevében): Azt mondtam, hogy onnan tudom, mert így beszéltük meg Sánta Ferivel a tegnapi.

Csele törm.: Tehát azt mondtam, hogy így beszéltek meg a tegnapi Sánta Ferivel?

Oktató (ifj. Nagy): Igen, ezt mondtam.

Csele törm. (a bizalmiakhoz): Hallották jól? Ismétlje meg Kardos hajdó.

Oktató (Kardos hajdó nevében): Azt mondtam, hogy így beszéltek meg a tegnapi Sánta Ferivel.

Oktató: Mit csinál tovább a járőrvezető, Szabó esendőr?

Szabó esendőr: Nagy József, a törvény nevében foglyom! A továbbiakban az én rendelkezéseimnek köteles engedelmeskedni, engedetleniséggel csak súlyosbíthatja a helyzetét. Megértette?

Oktató (Nagy nevében): Igen, megértettem.

Szabó esendőr (folytatja): Rakjon ki mindent a zsebeiből az asztalra. (A járőrtárhoz): Motozza meg.

Oktató: Ha Ön lenne a járőrtárhoz, hogyan végezné ezt, Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Mögéje megyek és úgy motozom meg, azután jelentem a járőrvezetőnek: „Nincs nála semmi.”

Oktató: Pusztai őrmester a megmotozandó egyén, mutassa be rajta, hogyan végzi a motozást?

Nyilas őrm. (Bemutatja a motozást, azután a járőrvezető is bemutatja, hogy ő mit csinál, milyen magatartást tanusít a motozás alatt).

Oktató: Van-e még valami kérdése vagy utasítás Nagyhoz? Ha igen, tegye fel a kérdést és adja ki az utasítást Pusztai őrmester.

Pusztai őrm.: Hol van a kés, amellyel Lakost megszúrta. Adja elő!

Oktató (Nagy nevében): Mikor hazaérkeztem, az udvaron eldobtam. Nem ez a kés volt, amelyik itt az asztalon van.

Pusztai őrm.: (felveszi a zsebkést az asztalról): Hát nem ezzel szúrta meg Lakost?

Oktató (Nagy nevében): Nem, ez a zsebben volt.

Pusztai őrm.: A zsebkendőjét elteheti, a többi holniját az asztalon marad; megyünk az udvarra, keresse elki ott a kést. Ha zsebkési kísérletet tesz, megbílszelem. (Az oktatóhoz): a zsebkést magamban veszem.

Oktató: Nagy nyugodtan viselkedik és engedelmeskedik. Milyen sorrendben mennek az udvarra, Szabó esendőr?

Szabó esendőr: Elől megy a két bizalmi, utánuk a fogoly, azután én, mögöttem a járőrtárhoz. A konyhán áthaladva Nagynénak odaszólok: „Az ebédet hozza el a főnök a kőszégházára”.

Oktató: (A esendőrök egyikét kijelölt Nagynak, magát és még egy esendőrt bizalmiak, két esendőrt pedig a járőr tagjaival. A Nagynak kijelölt esendőrt kioktatja, hogy mit csináljon az udvaron, miként viselkedjék, azután kiindulva a lakószoba udvarára). Nagy az udvaron arra

megy, amerre a kést elhajította s azt meglátva, fel akarja venni. Mit csinál, Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: (Nagyhoz): Álljon meg! Bizalmi, vegye fel a kést és adja ide. Mondja, Nagy, biztosan ez a kés-e az, amellyel Lakost megszúrta?

Nagy (csendőr): Igen, ez az.

Oktató: Mit csinál azután a járőrvezető. Pusztai őrmester?

Pusztai őrm.: A kést megvizsgálom, nincs-e rajta vérnyom, azután papírba göngyölve elteszem a járőrtáskába. Szólok Nagynak: induljon előttünk a község-házra. Az utcára menve ugyanazt a sorrendet tartom be, mint ahogy az udvarra kijöttünk; a bizalmiaknak itt már nem kell előre menniük. A községházban a gyűnösített elhelyezem a foghelyiségben és két bizalmi őrizetére bízom. Most már megyek a helyszínére.

Oktató: A bizalmi egyéneit nem viszi-e oda magával, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: Nem, mert ott van a bíró és az esküdt, majd őket alkalmazom.

Oktató: A kocsmához közeledve látja, hogy ott harmincan-negyvenen össze vannak gyűlve, férfiak, asszonyok, gyermekek. Mit csinál, Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Felszólítom őket, hogy távozzanak haza, ne zavarják a munkánkat.

Oktató: Mondja és tegye azt, amit mondana és tene, Pusztai őrmester.

Pusztai őrm.: Emberek, ide figyeljenek! Aki a verekedésnél a kocsmában volt és a Lakos hozzátartozói maradjanak itt, a többieket kérem, menjenek haza! (Az oktatóhoz): A szememmel parancsolok most, a lassabban mozgókat szóval is biztatom. Azután a Lakos egyik felhőtt hozzátartozójának megmondom, gondoskodjanak szekérről, amelyen a halottat a hullaházba lehet szállítani. A szekérben legyen szalma, hogy a hulla a szállítás alatt sérülést ne szenvedjen.

Oktató: A bémészködők ellávoztak. Mit csinál most, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: Bemegyek a kocsmába a verekedés színhelyére és megtartom a helyszíni szemlét.

Oktató: Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Ugyanigy járok el.

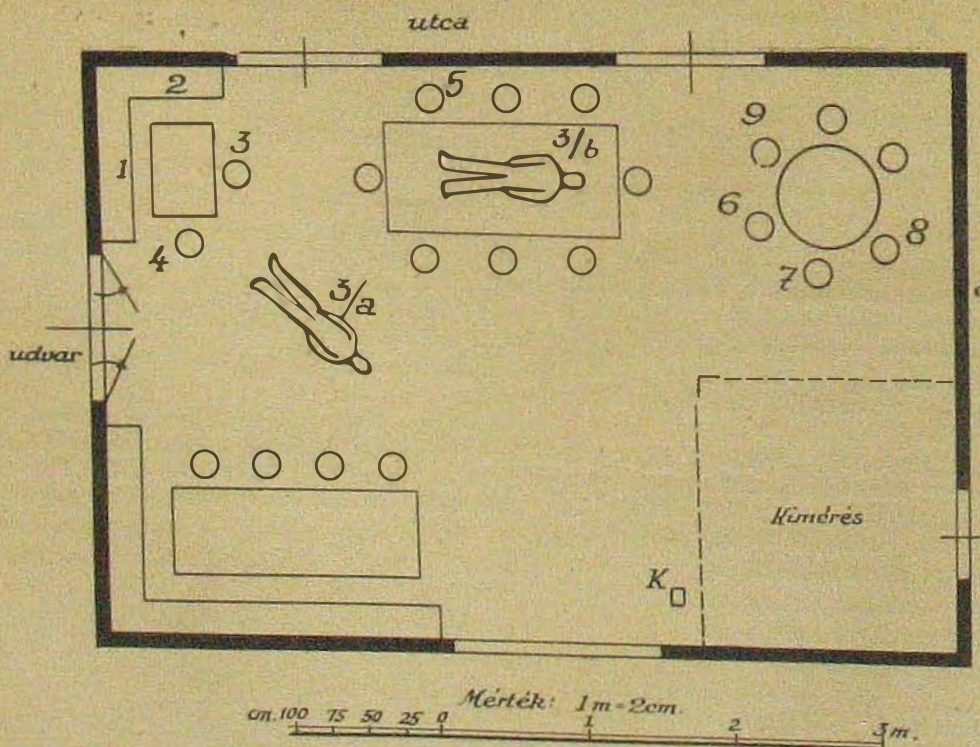
Oktató: No, most tegye azt, amit tennie tovább, Csele törzsőrmester.

Csele törm.: Most a kocsmá kulcsát őrző bíróhoz fordulok és azt mondom: „Bíró úr és Talpas esküdt úr lesznek a bizalmiak a helyszínelésnél. Nyissa ki az ajtót, bíró úr. Csak a bizalmiak jöhetnek be a helyiségbe, meg a vendéglős, más csak akkor, ha hívatom. (Az oktatóhoz): Bemegyünk a kocsmaszobába, ott kérдем a vendéglőstől: „Úgy van-e minden a helyiségben, mint a verekedés alkalmával volt?”

Oktató (a vendéglős nevében): Igen, az asztalok és a székek így állottak, ahogy most vannak, de a hulla nem az asztalon volt, hanem a padlón.

Vázlat:

a szirmai kocsmá vendég-szobájáról, melyben 1933. július 23-án Lakos Jánost megölték.



Teljesmagyarázat:

- 1, Parga Áron 2, Santa Ferenc 3, Lakos 3 3/a, 3/b Lakos hulla 4, if Nagy /Farkó /József
5, Balla Márton 6, Cselei Péter 7, Laci Ró 8, Jala Ignác 9) Csörgős Ferenc K kocsmáros ○ székek

Csele törm.: Mutassa meg, hol és hogyan feküdt a hulla a padlón?

Oktató (a vendéglős nevében): Megmutatja.

Csele törm.: (az oktatóhoz): Krétával kirajzolom a padlóra az emberi alak körvonalaait. Azután az asztalon fekvő hullához megyek, megnézem, hol van rajta szúrás és milyen szúrás, azt röviden feljegyzem. Ezt elvégezve kiszólok azokhoz, akik a verekezésben résztvettek vagy ott jelen voltak: „Jöjjen be mindenki, aki a verekezésben résztvett vagy ott jelenvolt! Alljon, vagy üljön mindenki arra a helyre, ahol akkor volt”.

Oktató: Miért csinálja ezt?

Csele törm.: A helyzetről vázlatot akarok készíteni, hogy majd a kikérdezések során mindenik részes, tanu stb. előadását ellenőrizhessem, vajjon láthatta vagy csinálhatta-e azt, amit vall. A helyzet megítélésére jó tájékoztatást nyújt majd ez a vázlat.

Oktató: Vegyen mindenik félív papírt és rajzolja le ennek a legénységi szobának a vázlatát 1:60 arányban.

Hallgatók: A vázlatot megrajzolják és bemutatják.

Oktató: (Röviden megbeszéli a hibákat és elbírálja a rajzokat. Majd előveszi a saját vázlatát, amelyet az oktatás céljára rajzolt.) Csele törzsőrmester megmondotta, miért készít vázlatot. De a vizsgálóbíró úr kiszáll a helyszínre és a járőrvezető itt, a helyszínén is kikérdezheti a szereplőket. Akkor nem kell vázlat, Szabó csendőr?

Szabó csendőr: A vázlat nem feltétlenül szükséges ugyan, de Csele törzsőrmester úr indokai szerint igen jó szolgálatot tesz. A hullának a helyszínén hagyása nemi szükséges, de nem is kíváncsi, mert a korecsma nyilvános hely. A hullát tehát sürgősen el kell szállítani, amint azt az utasítás is rendel. A hullát elszállítatom tehát a hullaházba, a kikérdezéseket pedig nem a helyszínén, hanem a községházán fogom eszközölni.

Oktató: Mit mond az utasítás vonatkozó pontja, Nyilas őrmester?

Nyilas őrmester: Elmondja a kért pontot.

Oktató: Az összes legénységgel elismételteti, majd: — Adja ki az intézkedéseket, Szabó csendőr.

Szabó csendőr (Lakos hozzátartozóihoz): A hullát tegyék székre, kiszállítjuk a hullaházba, majd a boncolás után felöltöztethetik. (A verekezésben résztvettekhez és a tanukhoz): „Maguk menjenek a községházára; mi is mindjárt oda megyünk és megkezdjük a kikérdezést. A kikérdezésig ne beszéljenek egymás között a verekezésről.”

Oktató: Miért figyelmezteti a kikérdezendőket, hogy az esetről egymás között ne beszéljenek, Nyilas őrmester?

Nyilas őrm.: Ha egymás között erről beszélnek, akkor egymást önkéntelenül befolyásolják a vallomásaikban; össze fogják keverni azt, amit személyesen észleltek azzal, amit másoktól hallottak.

Az eddig leírtak is jóval többet foglalnak magukba egy paragrafusnál vagy egy pontnál; ebből részek szakíthatók ki olyan módon, hogy az előzményeket az oktatás rövid előadásban ismerteti, vagyis a helyzetet oda állítja, ahol az oktatást kezdeni akarja, az eljárás részleteit, az egyes cselekményeket, párbeszédeket stb. megbeszéli és végrehajtja. A fenti oktatással az oktatónak alkalma nyílt arra, hogy a büntetőtörvénynek és az utasításnak több pontját is oktassa, illetve megbeszélje és a vázlatkészítést is gyakoroltatta.

Olvasóinkhoz!

Bajtársainknak hozzánk intézett leveleiből örömmel látjuk, hogy a Csendőrségi Lapoknak a testületben való olvasottsága és népszerűsége ma már tökéletes. Nincs csendőr, aki ne szeretné és elejétől-végig el ne olvasná minden számunkat, ami természetes is, hiszen a Csendőrségi Lapok izzig-vérig a mi ügyünk; minden sora rólunk, nekünk és értünk íródik.

Ahhoz azonban, hogy egy lapot s főképpen pedig olyan szaklapot, amilyen a miénk is, részleteiben is teljesen az olvasóközönség igényeinek és kíváncsainak megfelelően lehessen szerkeszteni, szükséges, hogy a szerkesztőség időnkint részletekbemenően is tájékozódjék olvasóinak véleménye, felfogása, bírálatja és kívánságai felől. Ezt akarjuk most is.

Tájékozódni szeretnénk, hogy milyen irányú és tárgyú szépirodalmi közleményeket közölünk és egyáltalán, hogy melyek voltak azok a szórakoztató közlemények, amelyeket olvasóink a legszívesebben olvastak. Kérjük tehát minden olvasóinkat, értesítsen egy levelezőlapon, melyik regényünk tetszett eddig a legjobban és melyek voltak a legjobb tárcáink. (A tárcát mindig a második oldalon közöljük, a vonal alatt). Regényt csak egyet kell megnevezni, tárcát azonban többet is lehet, régebbi évfolyamokból is. A tárcánál körjárt a szerzőt, a címet és azt megírni, hogy melyik évfolyam hányadik oldalán jelent meg. Ha a szavazó a tárcát címet vagy szerzőjét már nem tudná megállapítani, akkor elég néhány szóval a tartalmára utalni, mi majd megtaláljuk.

Lapunkat nagyon sokan olvassák bajtársaink családtagjai, sőt a csendőrségnek a testületen kívüli katonai és polgári barátai körében. Kérjük, szavazzanak nekünk is, de a levelezőlapra írják rá a foglalkozásukat s ha csendőrnek rokonai, azt is.

A szavazás eredményét az írók személyére való tekintettel nem hozzuk nyilvánosságra, de az tájékoztatásunkra fog szolgálni és útmutatást fog adni, hogy ezután milyen tárgyú és irányú szórakoztató közleményeket részesítsünk előnyben.

Köszönettel vesszük, ha olvasóink a levelezőlapon egyébirányú kívánságaikat, megjegyzéseiket és egyáltalán a Csendőrségi Lapokra vonatkozó véleményüket is közölni fogják.

A levelezőlapok aláírása nem kötelező.

Minden dolog nehéznek látszik a próba előtt. De ha gyakorlott és okos férfiakra bízati az ujoncozás, harca képe sereget könnyen lehet alkotni és gyorsan begyakorolni; mert a szorgalom mindent megbir s nem hosszú szolgálati idő vagy az évek nagy száma lényeges a hadszatban, hanem a gyakorlásnak állandó gondja. Bármekkora szolgálati idő után is a gyakorlatlan katoná mindig ujonc marad. Nem hiszem, hogy valaha valaki kétségbe vonhatta volna, hogy katonai szolgálatra a paraszt nép alkalmasabb, mely a szabad ég alatt és hőségben nő fel, túri a napot, az árnyékkal nem törődik, fürdőt nem ismer, gyönyörök iránt tudatlan, egyszerű észjárású, kevéssel beéri, tagjai megszokták minden munka elbírását, kinek vasszer számmal banni, árkot ásni, terhet vinni falusi szokása; és a jó Isten tudja miért, kevésbé fél a haláltól, ki az élet gyönyöreit kevésbé ismerte.

VEGETIUS

Bandák és komitácsik.

Írta: SUHAY IMRE altábornagy.

(Negyedik közlemény.)

8. Minden falu, vagy város elfoglalása után ott állomásparancsnokság állítandó fel.

9. Mindazon egyének, kikre rábizonyítható, hogy mint kének ellenségeink szolgálatában állottak, elfogadók s idekisérendők egy írásbeli jelentéssel, melyből ténykedésük kivehető legyen. Minden tulajdonuk elkobzandó és a komitének adandó át, mely az elkobzott tárgyakat kezeli, ez pedig a felkelők által felhasználható anyagot a legközelebbi állomásparancsnokságnak szállítsa el.

10. Döntésem előtt halálos ítéletet nem szabad végrehajtani, kivéve, ha valaki parancsainknak nem engedelmeskedik, vagy ellentáll.

Minden városban és „városkában” haditörvényszékek állíttatnak fel, melyek azonnal ítélkeznek.

11. Hogy osztagaink szabályosan élelmeztesse, az ellenség raktárai, sütődéi kézbe veendők. A készletek vonaton szállítandók el a szükségelt helyre.

12. Akinek több fegyvere van, köteles azonnal átadni annak, aki még nincs felfegyverezve. Aki ez ellen vét, vagy csak habozik is, a haditörvényszéknek adandó át és hazaárulás miatt elítélendő.

13. Mindazon egyének, kik állami hadianyagot megőriztek és átadtak, jutalmazás és kitüntetés céljából nekem bejelentendők.

A FŐPARANCSSNOKSÁG RENDELETÉRE:

Vojvoda Uros Pečanac s. r. Kosovac.

Vojvoda Kosta Vojnović s. r.

Ezt, az egész szerb területre kiterjedő, nagyszabású felkelést Kosta Pečanac, Kosta Vojnović és W. Vlahović „vojvodák” (vojvoda: nagyherceg, ezt a címet önmaguknak adományozták) szervezték.

Nézzük meg közelebből, kik ezek a „vojvodák”.

1. Kosta Pečanac, szerb gyalogsági százados. Ő szervezte meg a felkelést, a bandákat a toplicai kerületben. A szerbek szempontjából ez volt a legjobban, legcélszerűbben megszervezett körlet. Főleg a trovicai, krusevaci kerületekben működött, majd áttette működése színhelyét a bolgár megszállt területre, ahol a legnagyobb sikereket — bolgár helyőrségek elűzését, illetve elfogását — érte el. A monarchia által megszállt részeken, a komiták hasonló teljesítményekkel soha sem dicsekedhettek.

1917 nyarán azonban a gyűrű mind szorosabban zárult körülötte s csak négy társával sikerült Ipek irányában megmenekülnie. Montenegróba szökött át s ott az ú. n. „Kacsak” felkelést szervezte. Ezt a montenegrói zs. és kir. kormányzásnak sohasem sikerült teljesen letörnie.

A háború után megbízták a macedóniai (újszerbiai) bandamozgalmak leverésével, jelenleg pedig ő a feje a „csetnik” szervezetnek (komitácsik modern alapon). A horvát forradalmárok, az „Usztasák” leverésével is őt bízta meg a szerb kormány.

2. Kosta Vojnović, a szerb hadseregnek II. vonalbeli tartalékos hadnagya volt, aki 1914/15-ben a szerb fővezérség hírszerző osztályán teljesített szolgálatot. A szerb hadsereg összeomlása után 1915-ben a rigómezei Mitrovicában visszamaradt. Később az ottani cs. és kir. Krejskommando mint „bevásárlót” alkalmazta, Vojnović egész Szerbiát beutazta a cs. és kir. hatóság igazolványá-

val, melynek alapján vágóállatokat, disznókat, birkákat vásárolhatott a lakosságtól. Az állatokat a kormányzás vetté át tőle s szállította ki az olasz fronton működő hadseregnek. A hadbiztonság a „bevásárló” működésével igen meg volt elégedve, ő maga valószínűleg szintén, mert utazásai alatt feltűnés nélkül kereshette a kapcsolatokat elrejtőzött földijeivel, hiszen a Kopaonik hegység elhagyott völgyeiben volt a marha a legolcsóbb. Egy szép napon egyszer eltűnt s az u. n. II. körletben (Ibar-Kopaonik) megszervezte a bandákat. Mint bandavezér, kiválóan működött. Ha nem is tudta embereinek kegyetlenkedéseit sokszor megakadályozni, ő maga lovagias ellenfél volt. Egy alkalommal valamelyik bandája elfogott egy orvost három egészségügyi katonával. Valamennyiüket azonnal szabadon bocsátotta és nyílt parancs kíséretében visszaküldte őket a legközelebbi katonai hatósághoz. A nyílt parancsban mint „Az Ibar völgyében működő szerb hadtest parancsnoka” írta alá magát. Valamelyik elfogott katonával a hatóságainktól kapott bevásárlási igazolványát is néhány udvarias sor kíséretében visszajuttatta, mivel „arra már nincs szüksége”.

Midőn látta, hogy nálunk már nehezebben boldogul, áttette működésének színhelyét a bolgárok által megszállt területre. Itt könnyebben dolgozhatott, mert a bolgárok eleinte nem vették komolyan az egész mozgalmat, például később sem adtak minden egyes lakosnak arcképpel ellátott azonosítási igazolványt, mikor ez már nálunk el volt rendelve. Ha nálunk egy csendőrzárőr valahol ilyen igazolvány nélküli lakossal találkozott, azonnal elfogták és internálták.

Így aztán a komitácsiskodás mindinkább nehezebbé vált nálunk. A bolgárok meg, különösen eleinte egy ideig hagyták a komitácsikat garázdálkodni, látszólag azért is, hogy ezáltal a német járőrök, bevásárlók működését megnehezítsék, mert sánda szemmel nézték a németek közgazdasági tevékenységét területükön, az élelmiszerek és nyersanyag bevásárlását.

Végre 1918 tavaszán aztán ráfanyalodtak az erélyesebb akcióra, de akkor aztán már balkáni kegyetlenséggel. Vojnović hozzánk menekült vissza és a belgrádi kormányzáságnak bekegytelenséget tett, amelyet azonban nem lehetett elfogadni. Erre aztán ismét bolgár területre ment és hét társával, valamint a kíséretében lévő két nővel együtt, egy bolgár ellenbandával vívott harcban elesett.

3. K. Vlahović, a III. körletben (Mali-Jastrebac) szervezte meg a felkelést s működött, mint Vojvoda.

Tulajdonképpen montenegrói százados volt, ipeki származású, azonban nagyszerb propaganda tevékenysége miatt Montenegróból menekülnie kellett és így a reguláris szerb hadsereg kötelékébe lépett be még az I. balkán háború előtt. Mint szabadcsapat (banda) szervezőjét és parancsnokát alkalmazták. A háború után egyideig Sarajevó szerb katonai parancsnoka volt, innen azonban, mielőtt a viszonyok némileg konszolidálódtak, mint meg nem felelő egyéniséget eltávolították. Az ő működése volt legkevésbé veszélyes.

Egy előre nem látott esemény még a szervezés befejezte előtt oly eseményeket robbantott ki, melyekkel a bandavezérek sem számítottak.

A bolgárok az általuk megszállt területeken a hadköteles férfiakat nem internálták (mint nálunk), sőt Észak-szerbia részében, az ú. n. Moráviában, igen gyenge létszámú csapataik voltak csak, összesen egy gyenge lovas-

KI TUDJA?

Miből áll a levegő?



A slatinai csendőrösünk ellenbandával megerősítve.

dandár és egy öregebb emberekből álló népfelkelő gyalogezred. 1917-ben, mindezek dacára elrendelték a 18—40 éves szerb férfiak besorozását. Erre persze nagy riadalom lett. A férfilakosság éjnek idején tömegesen menekült a hegyekbe, erdőkbe, csak hogy a bolgároknál ne kelljen szolgálniok — egyenesen a komitavezérek karjaiba. Most már az utóbbiak „sorozták be” a lakosokat. Minden 10 ember egy volt altiszt alá került, 50 embert egy-egy volt tartalékos, vagy sebesült tiszt vezetett, 150 fő képezett egy „csetá”-t, századot. Puska eleinte nem volt elég, lőszer sem, ellenben 1—2 kézigránát — (ezeket kezelni tudni már békében is a jó neveléshez tartozott Szerbiában, Macedóniában) — rendelkezésre állott minden ember, még a nem harcolók számára is.

Pecanač és Vlahovič parancsai szerint egy felfegyverzett csetát (puskánként 80—90 töltényük volt összesen), egy fegyvertelen, csak kézigránátos század követett. Utóbbi legénysége a sebesültek, elesettek puskaírt és az ellenségtől zsákmányolt (puskaszerzés céljából kivételesen még foglyot is ejtettek) fegyverekkel szereltetett föl. Lövegük, géppuskájuk, robbanóanyaguk eleinte egyáltalán nem volt.

Apróbb összetűzések, csetepaték után 1917 február vége felé kb. 1000, már szervezett komitácsi a Kursumlje helyőrségét képező bolgár gyalogszázadot megtámadta (előzőleg minden telefon- és táviróösszeköttetést elvágtak) és 36 órás kemény harc után megsemmisítette. Ez alkalommal 150 puska és 2 géppuska került a kezükbe. Két, Prokupljéból az előbb említett helyőrség felmentésére siető bolgár századot vissza-

dobtak és március 2-án Prokuplje helyőrségét, egy teljes zászlóaljat, megverték, Nis felé szorítva vissza őket.

Március 4-én a szerb felkelők a Moravánál álltak, néhány kilométerre Nistől. Akkoriban Nis-nek semmiféle számottevő helyőrsége nem volt, egy véletlenül ott keresztülvonuló német nehézűtegen kívül. Összeszedtek mindent, amit csak lehetett, telefonistákat, táviráraszokat, kiüdöncöket, loápolókat, tisztiszolgyukat Nis védelmére. A nisi bolgár kormányzóság és az ottani német Etappeninspection Belgrádtól kértek segítséget. Nist utolsó percben egy keletről érkezett német zászlóalj mentette meg a szerb komitácsik támadásától. Ugyanaznap egy dragonyos járőrünket is törbe csalták a komitácsik, négy közülük elesett, öt súlyosan megsebesült.

Más csapat híjján a belgrádi kormányzóság március 6-án egy kombinált zászlóaljat küldött le Kruševac-ra, mely a 37., 50. és 71. pótzászlóaljnak egy-egy menetszázadából és három géppuskás szakaszából alakult, valamint egy lövegszakaszt. Ugyanaznap elrendelte a MGG/S. (katonai kormányzóság), a csendőriskola legénységéből egy túbori csendőrzászlóalj felállítását. A zászlóalj első parancsnoka R. bosnyák csendőrszázados volt.

Időközben a Jastrebac, Kopaonik, Prepelac közti vidék és a keleti Morava környéke egészen a felkelők kezébe került. A bandákba verődött komitácsik száma 1917 március első napjaiban itt 2500—3000, legfeljebb azonban 4000 főre rúghatott.

A felkelés első hírére a belgrádi katonai kormányzó-



Igy bántak el a bandák saját honfitársaikkal.

ság március legelején, R. bosnyák-hercegovinai csendőr-őrnagy parancsnoksága alatt négy csendőr portyázószázadot, fél dragonyosszázadot és egy 9 cm régi, 1875 mintájú, keskeny nyomtávú üteget küldött le Brus-ba, hogy onnan Blace-ba, az egyik fő tűzfészkekbe törjön elő s gátolja meg, hogy bolgár területről bandák hozzánk átjöjjenek. További feladata lett volna R. őrnagy különítményének, hogy a bolgárok segítségére siessen és Prokuplje-n át, Nis felé vegye fel az összeköttetést.

Három más portyázó század egy magyar csendőr-százados parancsnoksága alatt a Kuršumlje-ből az Ibar völgyébe vezető utat biztosította, míg a mitrovicai kerület gyenge helyőrsége (fél népfelkelő hadtápaszázalaj, két hegyiágyú és 150 önkéntes albán) e kerület határát szálta meg.

Közben a felkelők bolgár területen a táviróvezetéseket Leskovac és Nis között is elvágták s ezzel az egyenes összeköttetés is megszakadt a déli fronttal és a három déli kerülettel. A belgrádi katonai kormányzáság minden valamiképpen nélkülözhető erejét összeszedte, így a 16 meglévő Sreifikompagniekból 11-nek összpontosítására adta ki az intézkedéseket, azonkívül a vasúti biztosító osztagok ideiglenesen nélkülözhető legénységéből Kruševac-on még egy zászlóalj szervezését rendelte el. Ezek a rögtönzött alakulatok, március 12-től fogva léphettek volna fel, a csendőrzászlóalj pedig csak további 10 nap múlva állhatott rendelkezésre.

Mivel azonban mindezek a megerősítések mégis csak problematikus értékű hadtápaszadosokból kombinált alakulatok lettek volna, a kormányzáság a főparancsnokságtól tábori csapatokat is kért, melyek haditapasztalt tisztektől vezetve, biztosítékot nyújthattak volna a bandák leverésére.

Az AOK. erre a 102. gyalogezred két gyenge létszámú zászlóalját, egy hegyi üteggel küldte Szerbiába, nehogy a felkelők esetleg a bolgárokon aratott könnyű győzelmük után vérszemet kapjanak. Azonkívül elhatározták egy pánccélvonatnak, a bosnyák csendőrzászlóaljának és a III. hadárvadász (boszniai) zászlóaljának eltolását szerb területre, mivel ezen csapatok a balkáni harcmodort jól ismerték.

Mielőtt azonban erre csapateltolások befejeztettek volna, fordult egyet a helyzet a veszélyeztetett területen.

R. bosnyák csendőrőrnagy csoportja március 6-án Blace-t kiürítette és visszavonult. Ezt az epizódot, melynek majdnem végzetes következményei lettek, bővebben akarom leírni okulásul.

A bandák elleni küzdelem nem egyéb, mint rablók elleni harc s ezekben csendőreink mindig mezállták helyu-

Még nem jártak le a következő pályázataink!

Fogalmazási pályázat. Határidő: október 15. Feltételek a 18. szám, 592. oldalán.

Biztosítási családi esetek leírása. Határidő: november 1. Feltételek a 16. szám, 513. oldalán.

Oktatási pályázat. Határidő: november 1. Feltételek mai számunk 623. oldalán.

ket eddig Szerbiában kisebb viszonyok közt, ezúttal azonban, katonai tapasztalatlanságuk folytán nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket.

R. őrnagy elfelejtette a legfontosabbat, a felderítést elrendelni. Midőn elég tekintélyes erejű különítményével Blace-ból kimozdult, járőröket sehova sem küldött előre, csak besúgókkal dolgozott. Ezek jórészt valószínűleg a szerbek szolgálatában állva, túlzott és ijesztő híreket közöltek vele, hogy milyen nagyszámú komitácsi áll vele szemben az erdőben. Sem ő, sem népfelkelői ezekből ugyan eddig még nem láttak semmit, egyszerre azonban egy gyanútlan és kellő biztosítás nélküli osztagot a szerbek törbe csalták és egyúttal hátában, az ú. n. Jankova Klisura hegyszorosost megszállták.

R. őrnagy erre megzavarodott és a Prokuplje felé elrendelt előnyomulást beszüntette.

Persze később kisült — egy Gyorgyevic nevű elesett bandavezér naplójából —, hogy a Jankova Klisura-t mindössze két 15—15 főből álló banda szállta meg. R. őrnagy a legrosszabbat választotta, amit vezető egyáltalán csak tehet, t. i. habozott, megállt és semmit sem tett. Mindössze egy portyázószázadot küldött kelet felé március 6-án. Utóbbinak azonban haditapasztalatokkal nem rendelkező tiszt volt a parancsnoka. Az osztagot három oldalról körül fogta a láthatatlan ellenség s nagy távolságról, több mint 2000 lépésről tűz alá vette, minden hatás nélkül. A nyugtalanságukban fejüket vesztett népfelkelők a tüzet nagy heveséggel viszonzták, míg teljes löszerkészletüket kilőték (140 töltényt puskánként). Időközben, még egy századot küldött R. őrnagy segítségükre, ez is eltűnt az összes tölténnyel, erre mind két századot visszavonta, anélkül, hogy csak egy könnyű sebesültjük is lett volna.

A beosztott üteg egy lövést sem tudott leadni célra és idő hiányában.

A nagy lövöldözésnek azonban mindkét részen nagy hatása volt.

Ugyanaz nap estéjén, most már a komiták vérszemet kapva, Blace-t megtámadták három „hadtest”-tel (Korps), összesen kb. 500 főnyi erősséggel, de csak 250 főnél volt fegyver, a többinek csak kézigránátja volt.

A szerbek azt hitték, hogy ismét olyan olcsó győzelemhez jutnak, mint délelőtt és meglepetésszerűleg bátran megtámadták a különítményt, annak részben súlyos veszteségeket okozva. Miután azonban hatásos és meglepetésszerű tüzértűzbe kerültek, hamarosan visszavonultak kelet felé. R. őrnagy is meghátrált Kupci felé. Eközben szenvedte a legtöbb veszteséget: 1 tiszt, 15 fő legénység halott, 35 sebesült.

A hadtörténelemben sokezer olvashatjuk, hogy az eldöntetlen ütközeteknél, mind a két fél magának tulajdonítja a győzelmet. Itt úgy a szerbek, mint a mieink, megverve érezték magukat és mindketten visszavonultak. Míg a szerb felkelők kelet felé meglehetősen zűrzavarban vonultak vissza, addig R. őrnagy tüzértűzzel elkergette a Jankova Klisura-t megszállva tartó két bandát és Kupciba vonult vissza. Ott egyesült az időközben beérkezett meg-erősítésekkel.

A testületi szellemnek a muliák tiszteletében is meg kell nyilvánulnia! Gondoljunk a múzeumunkra!

(Folytatjuk.)



Az őrseletről: Oktatás.

Orvvadászesetek.

I.

1931 december 3-án Vass István I. csendőrrel őrjáratot portyáztam. Ilyen téli időben reggel 7 órakor még sötétes van, rendes vadászember még nem járja a határt, éppen ezért gondolkodóba ejtett az a lövés, amelyet az Ercsihez tartozó Dolina-pusztán, a Királyúti dülők irányából hallottam. Hang után ítélve, a lövés vadászpuskából eredt, tehát orvvadászatra gyanakodtam. Mivel pedig a csendőrnek minden gyanús körülményt tisztáznia kell, a lövés irányába vettük az utunkat, hogy utánajárjunk a dolognak.

Mintegy 2 kilométernyi gyaloglás után elértük a szőlőket s a szőlőkaróhalmazok, trágyakupacok és kunyhók mögött bujkálva, bejutottunk a szőlők közé. Itt azután az egyik dülőúton elindítottam a járőrtársamat, magam pedig a másik dülőúton haladtam. Kis idő múlva ösztönösen megéreztem, hogy a lövés körülbelül erről a környékről hangzott s hogy jobban körülnézhessenek, felkapaszkodtam egy trágyakupac tetejére. Innen meglehetősen tág kilátásom volt s hamarosan megpillantottam egy hosszú, feketekabátos férfit, amint a szőlőtőkék között, puskásan vad után cserkészett. Mintegy félkilométernyire lehetett tőlem. Nyilvánvalónak láttam, hogy orvvadászt fogok, ha elég ügyes leszek hozzá. A közeli kunyhóhoz kusztam s ott várakoztam rá, ő azonban orvvadászszokás szerint elkerülte a kunyhót s attól körülbelül 200 méternyire húzott el.

Járőrtársam akkor már elég messzire járt tőlem, jelsípval vagy más hanggal nem akartam az orvvadászt elugrasztani, más módon viszont járőrtársammal nem tudtam közölni, hogy merre kellene most már haladnia. Ezért elhatároztam, hogy igyekszem az orvvadászt hátulról annyira megközelíteni észrevétlenül, hogy fellépésem közelről s váratlanul érje, tehát el ne szökhessék.

Ez azonban nem sikerült, mert hátranézett s akár-hogyan igyekeztem is rejtve maradni, meglátott. Ebben a pillanatban rákiáltottam, hogy álljon meg, fegyverét pedig tegye le a földre, az orvvadász azonban elég nagyinak látta a távolságot ahhoz, hogy futásban próbáljon menekülést találni. Futásnak eredt. En utána.

Néhány száz méter után az orvvadász megállott, hátranézett s láthatóan meglepődött, hogy még mindig üldözöm. Arra számított, hogy néhány lépés után futni engedem s amikor az ellenkezőjét látta, olyan vágatásba fogott, hogy a fagyos rögök szikrázva porzottak szét a talpa alatt. Két kilométert futott úgy, hogy hátra sem nézett, akkor azonban újra megállt s abban a biztos tudatban nézett hátra, hogy most már aztán igazán megunhattam a versenyfutást. Pillanatra kövédermedten nézte, hogy a nyomában vagyok s most kezdett csak igazán futni. Hogy ez könnyebben menjen, a puskáját egy ritkás erdőcskében bedobta egy gödörbe, abban a hiszemben, hogy ezt nem látom meg. De megláttam s mikor a gödör mellett elrohantam, meg is győződtem róla, hogy a puska ott fekszik, ami-



Az őrséletről: Töltés.

vel azonban egyelőre nem törődtem, mert ez az üldözésben hátráltatott volna.

Igy elértük hamarosan a három kilométert, el a négyet, aztán az ötöt s végül is jó 7 kilométeres futásomba került, míg az orvvadász belátta, hogy nem menekülhet, mert szívósan a sarkában vagyok. Martonvásár határában már egészen kifulladt s megadta magát. Egy ercsi-i szobafestő volt. Megkerült aztán a puská is, az orvvadászatot beismerte — különben is tettenkapás esete volt — s így a feljelentés rendben eljutott az illetékes hatóságához.

Hanem azt a futást nem egyhamar felejttem el. Meglehetősen melegen voltam felöltözve s bizony, így télire kitömötten, puskával, felszereléssel, no meg a folyton helyet változtató, billegő kalappal, a futás nem volt éppen élvezetes alkalmi sport. Amellett a fagy akkor már kissé engedett, a csizmám sarkára minduntalan hegyesre csúcsosodott a rátapadó föld s kénytelen voltam minden tíz lépés után nagyokat rugni egy-egy nagyobb, fagyosabb rögbe, hogy a sarkamat a kellemetlen pótléktól megszabadítsam.

Ennek viszont az lett a következménye, hogy az egyik ilyen kisegítő rugásnál a csizmasarok is levált kérgestől, mivel azonban a levált sarokrészt a talp tovább is fogta, úgy csattogott egyik lábamon a csizma, mint a menyecskepapucs.

Az pedig egyenesen mulatságos volt, hogy a második kilométer után miként alkalmazkodott hozzám az üldözött orvvadász. Folyton hátranézegetett s ha én lassítottam, ő is lassított. Ha én nekiduráltam magamat, ő is hatalmas kecskeugrásokkal szedte a lábát.

Amikor pedig kénytelen voltam lépésben kiszusszanani magamat, ő is ugyanezt cselekedte s csak arra ügyelt, hogy a távolságot tartsa. Végül is aztán egy megerőltető, kiadós finissel kifuttattam vele — de magammal is — a tartalékerőt s utolértem.

Néptelen, téli vidéken zajlott le a nagy verseny, senki sem láthatta a vetélkedést, ilyen szempontból tehát megengedhettem magamnak ezt a távfutást, egyébként pedig az vezetett a hajszában, hogy mégis csak rendesebb dolog egy őrjáratból legalább futva-fogott orvvadással bevonulni, mintsem az őrjáratot ütemesen, de eredménytelenül végigportyázní.

Rácz József tiszthelyettes (Ercsi).

II.

Lippakeszi községben sok volt az orvvadász. A közelben szép erdőségek húzódtak, tömve tenyésztett vaddal. A román lakosság körében az orvvadászok ellen besugót nem igen találtunk s ezért sok eredménytelen lest kellett tartanunk, míg eredményt érhattunk el. Sokszor félígagyottan is kitarottunk, csak hogy a nyomára jussunk ezeknek a lesipuskás garázdálkodóknak.

Egyik téli estén is azt a parancsot kaptam, hogy Faragó József csendőrrel lesre kell mennünk, mert a Todorán Vasil éjszakára vadászni készül. Egyike volt azoknak a ritka eseteknek, amikor előre sejtettük valamelyik orvvadász kirándulását az erdők közé.

Őrsparancsnokom is velünk jött s úgy határozott, hogy Toderánt a lakása közelében várjuk meg. Ez



A Szombathelyi Csendőr Altiszti Olvasó- és Önképzőkör jólsikerült kirándulásának résztvevői.

sokszor célravezetőbb megoldás, mert az erdőségben nehéz egy embert megtalálni, a lakására viszont előbb-utóbb csak hazajön az orvvadász s ha a puskáját esetleg az erdőben is tartja, a zsákmányt haza kell vinnie. Holdvilágos, csikorgóan kemény téli éjszaka volt s éjjelután 2 óra tájban már meggémberedtünk a tétlen várakozásban. Őrsparancsnokom ekkor bevonult az őrsre, a járőr maradt. Hajnali 4 óra után a hold eltűnt az égről s a vaksötéttségben egyre reménytelenebbnek láttam ezt a lest is, mint annyi mást eddig.

Ebben a pillanatban azonban Todoránék ajtaja megcsikordult. Utána pillanatnyi fény lobbant fel a szobában, aztán újra sűrű sötétség és csend borult fölénk. Rövid várakozás után azonban újra fény csillant fel az ablakban s most már tudtam, hogy Todorán hazaérkezett.

Az ablak alá osontunk s figyeltünk, de nem hallottunk semmi neszt. Ekkor bezörgettem. Percek teltek, míg végre Todorán kinyitotta az ajtót s bementünk a szobába. Todorán felesége az ágyban feküdt, fején vizes kötéssel és nagyokat nyögött. Azt mondotta Todorán, hogy a felesége szülés előtt áll, ő éppen most jött a szülésznőtől.

Kissé meghökkenve a váratlan körülményektől, mégis átkutattuk a lakást, de semmiféle orvvadászatra emlékeztető tárgyat nem találtunk. Feltűnt azonban, hogy hideg levegő áramlik be a szobába s meglepetten láttam, hogy Todorán kinyitotta az ablakot, holott annak ottani népszokás szerint kánikuláig nem lett volna szabad kinyitnia.

Mikor az ablaknyitás oka iránt érdeklődtem, Todorán azt mondotta, hogy a felesége feje fáj, azért nyitott ablakot. Ezt a férji udvariasságot természetesen most már gyanusnak találtam s ezért Faragó csendőrt kikül-

döttem az utcára, hogy az ablak környékét a zseblámpám fénye mellett alaposan nézze meg.

Néhány perc múlva járőrtársam már hozta is befelé az ablak alatt talált vadászpuskát. Todorán azonban még ekkor is tagadta, hogy a puskához valami köze volna, ezért leültettem őt az egyik sarokba, járőrtársammal áthívtam a szomszédból az egyik községi esküdtet s annak jelenlétében újra átkutattam a lakást, de eredménytelenül.

Nem kerülhettem el, fel kellett az ágyból keltenem Todorán feleségét s most aztán kisült, hogy két lelőtt nyúl hevert mellette az ágyban, nem volt az asszonynak semmi baja. A puskát a községi jegyző adta kölcsön Todoránnak, a jegyző maga is orvvadász volt, aki azzal igyekezett védekezni, hogy a puskát csak kitakarításra adta oda Todoránnak.

Ennek az eredményes lesnek egyébként mulatságos bonyodalmai is támadtak a községben. Rosszmájú emberek kisütötték és elhíresztelték a nem tulságosan művelt lakosság körében, hogy Todoránné nyulakat szült, de a lakomát nem lehetett megtartani, mert a nyulakat elvitték a csendőrök. Nem kell részleteznem, mit szenvedett Todoránné a csipkelődések miatt s végül is, mikor kifogyott a türelemből, egyremásra tette becsületsértés miatt a feljelentéseket.

Todorán pedig azt mondotta, hogy nincs egyéb vágya az életben, mint az, hogy megtudja: kitől tudtuk meg, hogy a kérdéses éjszakán vadászni megy. Nyilvánvaló volt, hogy ha ezt megtudja, akkor Todoránt hamarosan legalábbis szándékos emberölés miatt kellett volna elfognunk s így természetesen soha sem tudta meg érte-

sülésünk forrását. Különben őrsparancsnokom — Feri Ferenc ny. tiszthelyettes — annyira szigorúan vette ezt a kérdést, hogy a besugója nevét még nekem sem árulta el. Azt hiszem, ez is a kérdés leghelyesebb kezelési módja.

Todorán egyébként arról a vadászbravurjáról volt nevezetes, amikor egy alkalommal három nyulat tartalmazó zsákkal a hátán, puskával a vállán kijöve, az erdőből, szembetalálta magát egy vadörrel. Todorán futásnak eredt, a vadőr üldözte. Erre Todorán eldobta az egyik nyulat, a vadőr felvette, aztán így a másik s harmadik nyulat is, amivel természetesen a vadőr annyi tért vesztett, hogy nem érhetette utól Todoránt. Mit tett aztán a véletlen: egy tapsifüles a száguldó Todorán előtt keresztülfutott az úton s az üldözött Todorán részint kárpótolni akarván magát, részben pedig babonából, kapásból lelőtte a nyulat, felkapta s hazáig futott vele. A vadőr feljelentése nyomán aztán meg is találtuk nála a nyulat.

Futó István tiszthelyettes (Kiskunhalas).

III.

A bonyhádi őrsön 1930 augusztusában két bonyhádi úr feljelentést tett, hogy W. kisbirtokos — egyébként intelligens ember — gyakran szokott vadászni, holott mindenféle vadászati visszaélések miatt kizárták a társulattól s tudomásuk szerint másfelé sem kapott vadászterületet. Iszákos ember lévén, attól tartanak, hogy ha megtudja az ellene tett feljelentést, bosszúból agyonlövi őket.

A jegyzékkönyvecskében W. a vadászati jeggyel bírók között szerepelt s így kézenfekvő volt, hogy az említett feljelentésnek kellő alapja lehet. Figyelni kezdtük tehát W.-t.

Egy alkalommal Nagy Pál őrmesterrel a W.-tanya felé vittük utunkat. Neki azt mondtuk, hogy valami verekedéssel kapcsolatban nyomozunk s a nyomozás irányának olyan területet jelöltünk meg, ahova W. sohasem járt vadászni. Gondoltuk, most valószínűleg kihasználja az alkalmat s mivel nem kell járőről tartania, kiszalad vadászni.

Úgy intéztük tehát utunk sorát, hogy amikor már nem láthattak bennünket a tanyáról, W. régebbi kedvelt vadászterülete felé vittük az irányt. Ott megfelelő lest foglaltunk s vártunk.

Várakozásunk nem is volt hiábavaló, mert lövést hallottunk. Kukoricás mellett tartottunk lest s valószínűnek láttuk, hogy a vadász — akárki legyen is az — a kukoricást meg fogja hajtani. Csakugyan, rövid idő múlva feltűnt W., amint a kukoricásban felénk közeledett. Mivel azonban kutyát is hozott magával, az elárult bennünket s W. futásnak eredt. Arra számított, hogy a hegyoldalon elterülő oserjesben eltűnhetik a járőr elől, ebben azonban előre elkészített tervünk meggátolta, mert amint így a járőrtársam elől menekült, éppen a karjaimba futott. Mikor a kellő felszólítást intéztem hozzá, meglepetésében kövédermedten állt, fegyverét nem dobta le a földre. Erre megismerkedtem az erre vonatkozó felszólítást s ismételve, készbe vettem a puskámat. W. azonban erre sem moccant. Azt hiszem, klassé ideges csendőr kezében esetleg el is sültetett volna a puska ebben a helyzetben, én azonban szerencsére világosan láttam, hogy W. dermedt magatartásában nem támadó szándék, hanem csupán rémült meglepetés van. Végre is odaérkezett járőrtársam s 5 vette ki a puskát W. kezéből.

Megállapítottam azután, hogy W. puskájának a száma egyezik azzal, ami a vadászjegyébe be volt jegyezve, de azt is megállapítottam, hogy vadászterülete nincs. A bonyhádi főszolgabíró úr 200 P-re büntette.

Szende Albert törzsőrmester (Szálka).

Szabó Dezső őrmester Kiss Gábor próbacsendőr

Bőséges közöttünk a halál aratása. Még nem hervadtak el a virágok a bajtárs sírján, aki egy gonosztevő orgyilkos golyójának áldozata lett, máris újra és egyszerre két derék csendőr nevét kell gyászkeretbe foglalnunk.

Nem támadó fegyvernek, nem gyilkos szándékú ellenszögülőknek esett áldozatul e két bajtársunk, hanem egy látszólag békésen csendes, de azért mégis megmérhetetlen könnyet, tragédiát, sorsot és életet rejtgető vízkolosszusnak: a Dunának. A víz nem a csendőr eleme s hogy mégis elragadt kettőt közülünk, csak annak bizonyossága, hogy a csendőr életének szent kockázata mindentűtt egyforma s ha szolgálatának közvetlen, kiszámítható veszélyei elkerülnek is, ott leselkedik körülötte ezer váratlan és kiszámíthatatlanság.

Katona számára halál és halál között csak akkor van különbség, ha az egyik becsületes, a másik becsstelen. Nyílt harcban, bátran kiázdve meghalni legszebb dolog a katonának, de akinek nem ez adatott meg, akinek a végzete úgy rendeli, hogy csak tragikus áldozata legyen a kötelességének, az sem hoz semmivel kevesebb áldozatot a közös oltárra, mint akiket a szó közhasználatú értelmében hősöknek nevezünk.

A vízbefulladás nem csendőrhaldí; nem nevezhetjük annak; hiszen a vízbefúlt csendőrök száma százalékban ki sem fejezhető töredéke annak az elképesztően népes emberáradatnak, amely vízben leli életét szomorú befejezését. De hogy a csendőrt a halál bármilyen neme is kötelességének hőisévé avathatja, annak gyönyörű példáját adta e két bajtársunk egyike, akinek végső halálküszölmében is a puskája az életénél drágább és fontosabb volt, amit megmentenie kell: magasra emelte s úgy próbált azzal partraúszni.

Nem bizonyos, de nem is lehetetlen, hogy ha a puskáját eldobta volna, könnyebben kiúszhatott volna s megmenthette volna az életét. A puska, mint anyagi érték, bizonyára nem érte meg ezt az áldozatot. De mint szimbólum, mint jelképe mindennek, ami a katonát katonává s a csendőrt csendőrré avatja, nemcsak megérdemli, de meg is követeli, hogy az életünk utolsó pillanatában is így magasra tartjuk! Dícséret és tisztelet adassék érte mindkettőjüknek!

Érezzük és mindig érezni fogjuk a kötelességet, amivel halottainknak tartozunk s e kegyeletes kötelességünk lerovásában e két bajtársunknak sem szabad, hogy adóssai maradjunk. A testület emlékeit ápoló csendőrségi emlékbizottság máris elhatározta, hogy Szabó Dezső őrmestert és Kiss Gábor próbacsendőrt a testület halottainak tekinti és emléküket méltó módon meg fogja örökíteni.

A tragikus esemény a következőképpen történt:

Folyó hó 26-án 18 órakor, a győri őrsön Szabó Dezső őrmester egy távmondatot vett fel László István mártón házapusztal bérlo nejtől, melyben az illető feljelentést tett, hogy a bérletét képező kisdunaparti sziget erdejéből őt ismeretlen egyén fát lop. Miután a tolvajok a feljelentés szerint a falopás megakadályozására kiküldött cselédséget megfenyegették, a feljelentő járőr kért.

Szabó őrmester a táviratot Szomori (Kvaszuziczka) József tiszthelyettes őrsparancsnoknak átadta, aki Szabó Dezső őrmestertől és Kiss Gábor próbacsendőrből állott járőrt kivéve azzal a parancssal, hogy a kisdunaparti térségen végigmenve menjenek a helyszínre.

Mikor a járőr a győri rendőrkapitányság előtt elha-

ladt, Szabó őrmester, járőrvezető úgy határozott, hogy a rendőrség segítségét is igénybe veszi. Hajnal György rendőrfőfelügyelőtől, aki központi ügyeleti szolgálatot teljesített, a rendőrség vízi mentőőrséről két rendőr kirendelését kérte csónakkal együtt, hogy amíg a járőr a Kisduna partján halad, a rendőrök a Kisdunán menjenek portyázva. Hajnal főfelügyelő erre utasította Gyárfás Dezső rendőr főtörzsrőrmestert, hogy a Kisduna hídján szolgálatot teljesítő Turán György főtörzsrőrmesterrel együtt a rendőrségi mentőcsónakkal legyenek a csendőrájáró segítségére. Ezt a járőrvezető azért tartotta szükségesnek, mert az ilyen fatolvajok rendszerint Győrbe, a rendőrség működési területére valók szoktak lenni.

A csónakhoz érve, a csendőrájáró megkérdezte a rendőröket, hogy mennyi idő múlva érnek fel a falópás szín-helyére. Azt a választ kapta, hogy úgy másfél óra múlva. Szabó őrmester ezt az időt túlhosszúnak tartotta és ezért elhatározta, hogy valamennyien motorcsónakkal fognak felmenni. Erre a célra a közvetlen közelben levő Domján Béla mázolósegéd motorcsónakját kibérelte azzal, hogy ha a feljelentő nem lesz hajlandó a csónak bérösszegét kifizetni, azt majd ő megfizeti. Erre a csendőrájáró is a két rendőr belélt a csónakba, amelyet a tulajdonos vezetett a Kisduna közepén.

A csónak fenekének hátsó része, — amely 1—3 főnyi normális megterhelés mellett a víz színe felett szokott lenni — kis helyen a kipuffogó mellett korhadt volt. Az erős megterhelés következtében ez a korhadt rész is a víz alá merült és azon keresztül a víz elég erősen belefolyt a csónakba.

A csónak tulajdonosának erről a hibáról állítása szerint nem volt tudomása s a sötétségben a csónakban ülők egyike sem vette észre a víz beömlését. Mintegy 10 pernyi út után Turán rendőr-főtörzsrőrmester, kinek cipőjébe már behatolt a víz, odaszólt a csónaktulajdonosnak, hogy víz van a csónakban. Erre Domján azt kiáltotta, hogy niesen mindenki a csónak elejére s a csónakot egyidejűen a part felé irányította. A csendőrök és a rendőrök erre felállottak a helyükről, a csendőrök egy lépést is tettek előre, de ebben a pillanatban a betódult víz miatt a motor megállt s a csónak pillanatok alatt a víz alá merült.

Gyárfás rendőr segítségért kiáltozott s valamennyien a part felé úsztak. A segélykiáltást meghallotta Holler Márton tanító és Fehérvári Lajos motorkezelő, kik egy csónakon jöttek lefelé a Kisdunán, szembe a motorcsónakkal. Sietve a motorcsónak segítségére eveztek és a hátuk mögött 50—60 méternyi távolságra ugyancsak csónakon jövő Dobos István asztalossegédet és Kőrösi János lakatossegédet is felszólították a segítségre. Mire azonban a két csónak a szerencsétlenség színhelyére érkezett, már csak a felborult motorcsónakot találták a vízen úszva, Domján s a két rendőr már a parton voltak.

A motorcsónak elmerülése után Domján látta magán mögött a part felé úszni az egyik csendőrt, aki egyik kezében a puskáját magasra tartotta és úgy úszott. Domján kiáltott neki, hogy dobja el a puskáját, mert anélkül könnyebben fog úszni és kapaszkodjék bele a felborult csónakba, majd maga tovább úszott a part felé. Mire visszaneézett már egyik csendőrt sem látta.

Szabó Dezső őrmester holttestét még aznap 2-4 óraker a helyszíntől kb. 50 méter távolságra kiemelték. Kiss Gábor próbacsendőrt holtteste még nem került elő, annak dacára, hogy a győri osztályparancsnokság felkérésére a győri 2. utászszázalój is részt vett a keresésben.

Szabó Dezső őrmestert szeptember 29-én, 15 óraker temették el Győrött, a szolgálatban meghalt csendőröket megillető katonai díszel.



CSENDŐR LEKSZIKON.

71. kérdés. Milyen neveket nem lehet felvenni névmagyarosítás alkalmával?

Válasz. Névmagyarosítás alkalmával kétféle nevet nem lehet felvenni és pedig 1. amely védelemben részesül és 2. amelyet már nagyon sokan felvettek. Védelemben a történelmi nevek és közismert nemesi családok nevei részesülnek, azokat a neveket pedig, amelyeknek felvételét gyakorlóságuk miatt nem engedélyezik, a belügyminiszter állapítja meg. A védelemben részesülő — alább mai helyesírással írt — nevek sem ebben az alakban (t. i. mai helyesírással), sem pedig régiesen írva nem engedélyezhetők, míg azokat a neveket, amelyek alább régiesen vannak írva, mai helyesírással engedélyezik.

A védelemben részesülő nevek a következők:

Aba, Abafi, Abrahámfalvi, Ábrányi, Ábrányi, Acsádi, Adí, Ajtai, Ajtási, Alapi, Almádi, Almási, Alsó, Alszei, Alvenci, Amade, Ambrózi, Andaházi, András, Antal, Antos, Anyos, Abafi, Apáti, Apor, Apponyi, Arany, Árpádházi.

Babarci, Babocsai, Babóti, Bacó, Bacsányi, Bácsmezei, Bago, Bai, Bajza, Bajzát, Bakai, Bakács, Bakóc, Bakosi, Bakós, Bakodi, Balassa, Balassi, Balázsházi, Balázs, Bálint, Bálint, Balla, Balpataki, Bánfi, Bánó, Bánóci, Baranyi, Barca, Bárczi, Bárci, Baresai, Bardóc, Barkóci, Barla, Báró, Baros, Baróti, Bars, Bartal, Bartók, Bartóci, Bartos, Básti, Bátor, Bátor, Battai, Battányi, Bebek, Beeski, Bedő, Bedőházi, Bejci, Bókási, Beke, Bekény, Beldi, Belényesi, Belezay, Belici, Békési, Bencur, Bereci, Bercsényi, Berecki, Bergszázi, Berényi, Berinkel, Bernádi, Bernáld, Bernáti, Bertalanfi, Bertóti, Berzei, Berzei, Berzei, Berzei, Bésán, Bessenyi, Beszprémi, Betlen, Betlenfalvi, Betleni, Bezerédi, Bezeg, Bibó, Bicó, Bicskei, Bideskúti, Bihari, Bikfalvi, Bilkei, Bitai, Bitó, Bocsai, Bocsor, Bod, Bogáti, Bogyal, Bohus, Bolyai, Bonc, Bónis, Borbát, Borhi, Bornemissza, Boronkai, Borosnyai, Borsodi, Bosnyák, Bossányi, Bot, Botka, Botlik, Botyán, Bozói, Bozzai, Böleskei, Bölöni, Bőszörményi, Bóti, Brassai, Brázovai, Budaházi, Budai, Butykai.

Cegledi, Cékus, Cerjék, Cibak, Cínderi, Círáki, Cobor, Cucor.

Csáholvi, Csajági, Csák, Csáki, Csáktornai, Csánádi, Csánki, Csányi, Csapó, Csantár, Csátó, Csávosi, Csécsi, Cseffi, Cséfalvai, Csegozi, Csokel, Csengrebagosi, Csengeri, Csentevölgyi, Cséprei, Cserei, Csorányi, Csorépi, Csornátoni, Csornai, Csári, Csicséri, Csilléri, Csokonai, Csolnoki, Csomai, Csomaközi, Csomortányi, Csulai, Csuzi.

Dacó, Dadal, Dajka, Dahmadi, Dánoldi, Danó, Damokos, Dancs, Dancsházi, Dáni, Dániel, Dankó, Dapsi, Dárai, Darányi, Darnai, Daróci, Daruvári, Darnai, Deák, Debrői, Décsi, Dengelegi, Dercsényi, Dercsényi, Dersfi, Dera, Dészai, Dezsői, Dienes, Dószegi, Divék, Divódi, Dobai, Dobó, Dobokai, Dobolyi, Dobozi, Dobsa, Déci, Dókus, Dolhai, Domahidi, Dóza, Döbrentel, Dóri, Drágfi, Drágl, Duka.

Ebecki, Ebeni, Ebergényi, Ecken, Esedi, Edvi, Egresi, Egri, Elefánti, Eltes, Eltő, Endos, Endre, Enyeczki, Erdőgh, Eperjesi, Erdődi, Erdőhegyi, Erzsébeti, Ernyei, Esküllői, Esze, Eszényi, Esztari, Eszterházi, Eszteri, Etédi, Etel.

Fabinyi, Fábri, Fáj, Fancsal, Fancsal, Fancsal, Fáy, Fejérvári, Fejérvári, Fejérvári, Fekesházi, Felfalvi, Felméri, Felszei, Felvinci, Ferdinándi, Ferenci, Fozsi, Flát, Flgedl, Fllep, Fló, Finkai, Firtos, Fodról, Folkusházi, Forgács, Forgó, Forgó, Forintos, Forrai, Földvári, Fördös, Fráter, Fülöp, Fülpi, Fülzseri.

Gabányi, Gáborfi, Gagybátó, Galambfalvi, Gálfalvi, Gálfi, Gálóc, Gálóc, Gálzse, Gara, Garai, Gárdonyi, Gáspárdi, Gáspárdi, Gával, Géci, Genesi, Geréb, Gerendi, Gergelyi, Gergelyi, Gerlic, Gerlic, Gerőfi, Gervai, Geszt, Gici, Gidőfalvi, Gállányi, Góri, Gortvai, Gosztonyi,

Gőzön, Gödri, Gömbös, Gömöri, Gönci, Görgei, Graca, Gróf, Gulácsi, Gutí, Gvadányi.

Gyalakuti, Gyalai, Gyalokai, Gyapolyi, Gyárfás, Gyergyai, Gyérő, Győröfi, Gyertyánfi, Gyóni, Gyömörei, Győrfi, Györgyfi, György, Győri, Gyulafi, Gyulászigei, Gyulai, Gyűrűi.

Hácki, Hadadi, Hadházi, Hadik, Hadnagy, Hagymási, Hahóti, Hajpál, Halápi, Halasi, Halászi, Hámos, Hamvai, Hangonyi, Hanvai, Harangyi, Hardi, Harkányi, Harinos, Hatfaludi, Hathalmi, Háthási, Hátszegi, Héder, Hédervári, Hedri, Hegyesi, Héjjasfalvi, Helmecei, Hencsei, Hennyei, Herselöci, Herczeg, Herepei, Hersényi, Hertelendi, Héti, Hetyei, Hetyési, Hevenesi, Hideghéti, Himfi, Hindi, Hodászi, Hodosi, Hollaki, Hollán, Homonnai, Hózi, Horkai, Horti, Horváti, Hosszúaszi, Hosszútóti, Högyézi, Hölgyi, Hubai, Hugonnai, Hunfalvi, Hunyadi, Huszág, Huszti.

Ibrányi, Idrányi, Igmándi, Iharosi, Ihász, Igjártó, Ikódi, Illésházi, Illyefalvi, Illyés, Ilosvai, Imecs, Imrédi, Imrefi, Ináncsi, Incédi, Inkei, Irányi, Irinyi, Irófi, Irsai, Isák, Istóci, Istvándi, Istvánfi, Iszlai, Ivádi, Ivánka, Izdenci, Izsa, Izsepi.

Jablánci, Jablonci, Jábrócki, Ják, Jakabfalvi, Jakabfi, Jakabházi, Jakcsi, Jakó, Jákófi, Jankafi, Janki, Jánoki, Járdánházi, Jármí, Jaros, Jászai, Jávorka, Jakelfalusi, Jékei, Jelenfi, Jenei, Jödi, Jókai, Jókuti, Joó, Joób, Jósa, Josinci, Józiska.

Kahos, Kacsó, Kajali, Kákonyi, Kakucsi, Káldi, Kállai, Kálmánchelyi, Kálmáncsi, Kálnai, Kálnási, Kálnoki, Kálóczi, Kamuti, Kandó, Kanizsai, Kapi, Kapivári, Kaplyon, Kaplyoni, Kápolnai, Kapornaki, Kaprinai, Karacsai, Karácsondi, Karácsony, Karácsonyfalvi, Karácsonyi, Kardhordó, Kari, Károlyi, Kászoni, Kávási, Kazai, Kazi, Kazinci, Keceli, Kelemenfi, Kelenfi, Kemény, Kende, Kendefi, Kenderesi, Kendi, Kencsei, Kenézi, Kénosi, Kércsi, Kerescsényi, Kerepecsi, Keresztes, Keresztesi, Keresztseg, Kereszturi, Kerkápolyi, Kéri, Kéthelyi, Kétili, Kézsmárki, Kidei, Kinizsi, Kisfaludi, Kiszeli, Kizdi, Kocán, Kohányi, Kohári, Kolozsi, Kolozsvári, Kolombán, Komáromi, Komjáti, Komjátszegi, Komlósi, Komoróci, Kompolti, Konkolyi, Kont, Kopácsi, Korányi, Korbáviai, Korlát, Kornis, Koródi, Korontáli, Korosi, Korponai, Korvin, Kossa, Kosut, Kosztolányi, Kovács, Kovács, Kovásznai, Kozmafi, Kókényesi, Kókósi, Kőlecei, Kőlecei, Köllő, Kömle, Kőncei, Kőröskényi, Körtvélyesi, Kőszegi, Krai, Krencsei, Kricsfalusi, Kristófi, Krivási, Kriza, Krusai, Krúdi, Kubányi, Kubinyi, Kund, Kutasi, Kükemezei, Küküllővári, Kúrti, Kvassal.

Laborfalvi, Lácai, Lackfi, Laki, Laszkári, Lászlófi, Látókóci, Lehoeki, Lehotai, Lenkei, Lészal, Létai, Lippai, Liptai, Lisztnai, Lisznyai, Lóci, Lónyai, Lorántfi, Losonci, Lósi, Lőkös, Lőrincfi, Lővei, Lubi, Lukácsfi.

Macedóniai, Macskási, Madács, Madácsi, Madarasi, Magasi, Magyar, Magyarosi, Maholányi, Májai, Majláti, Majos, Majtényi, Malakóci, Málnási, Malonyai, Mányoki, Mara, Marcalói, Marciányi, Márfi, Margitai, Máriafi, Máriaalaki, Máriaasi, Márki, Maróci, Marosi, Marton, Mártonfi, Martonosi, Marzós, Mátéfi, Matolai, Matolcsi, Mátrai, Medeséri, Megyaszi, Megyesi, Méhes, Melit, Melléti, Ménasági, Memyei, Mérei, Mesterházi, Meszlén, Mészöly, Mihálc, Mihályfi, Mike, Mikec, Mikecs, Miklósi, Miklósy, Mikó, Mikola, Mikos, Mikovinyi, Milhezát, Milotai, Mindazeti, Miske, Mócsar, Mojzes, Mokcsai, Monaki, Mondolai, Móra, Mór, Morvai, Mosdósi, Mősa, Munkácsi, Mura-kóci, Muslai, Musnal.

Nadányi, Nádasdi, Nádasai, Nádosai, Nákó, Nálaci, Naményi, Návai, Neepáli, Négyesi, Nemes, Nemcsányi, Nemcszegi, Németi, Németújvári, Néveri, Nicki, Nógrádi, Nopcsa, Noszlopi, Novácki.

Nyárádi, Nyári, Nyevlekel, Nyomárkai, Nyujtódi, Ocsaki, Ocsavál, Odrí, Okolicsányi, Olcsavál, Olgyai, Omboz, Orbók, Orcl, Ordódi, Orlai, Orosz, Oroszi, Ország, Ostfi, Otlik, Otrókoci, Osvath.

Ödömfí, Ölbei, Ötvenyi, Ötvös. Pacolai, Pacot, Pajzsa, Pákóci, Pakai, Páli, Paládi, Palásti, Palatkai, Pálfi, Palló, Pálóci, Palocsai, Paluyai, Pápai, Papaszasz, Papvári, Parlagi, Pásztélyi, Pásztóhi, Pásztor, Patai, Patóci, Pázmándi, Pázmány, Pécsi, Pekári, Pekri, Pelbárt, Pelel, Percei, Perényi, Perneczsi, Pesti, Pestvármegyei, Peterd, Péterfi, Petki, Petneházi, Petőfi, Petróci, Petrovai, Petróci, Pilisi, Platti, Podmanini, Pókai, Pom-péri, Pongrácz, Porteleki, Porzoltó, Pósa, Pósz, Pottumayai, Potyondi, Prépostvári, Priebk, Prónal, Puji, Puki, Pulszki, Putnoki, Puskósti.

Rádai, Radák, Radnótfi, Radófi, Radványi, Raffai,

Ragályi, Rákóci, Raksányi, Ramocsaházi, Rápolti, Ráskai, Rátányi, Recski, Rédei, Retteg, Révai, Revicki, Réz, Ribicei, Ritók, Rohonci, Roskoványi, Rosti, Rozgonyi, Rozsnyai, Rudnai, Rutkai.

Salac, Samarjai, Sándorházi, Sárándi, Sárkány, Sárközi, Sarlai, Sarmasági, Sárpatoki, Sasse, Sávolyi, Sebesi, Segecsvári, Semberi, Semsei, Senyei, Sényi, Serédi, Serényi, Sétí, Sibir, Sidó, Sigmond, Sigrá, Siklódi, Simándi, Simén, Siménfalvi, Simonfi, Simonyi, Sivó, Söld, Soldos, Somai, Sombori, Somodi, Somogyi, Somoskői, Soós, Sóri, Splényi, Suki, Sulyok, Surányi, Suri, Sükösd, Svábi.

Szabadhegyi, Szabadzállási, Szacsavai, Szakmárdi, Szakmári, Szalacsi, Szalai, Szalanci, Szalárdi, Szamosközi, Szana, Szaniszlófi, Szapári, Szapioncai, Szapolyai, Szatmári, Szécsen, Szécsényi, Szécsi, Széki, Szél, Selecki, Selezpecsényi, Szemere, Szemerei, Szendrei, Szenesi, Szenicei, Szentandrás, Szent, Szentgáli, Szentgyörgyi, Szentimrei, Szentiványi, Szentkereszt, Szentkirályi, Szentlázló, Szentléleki, Szentmargitai, Szentmarjal, Szentmártoni, Szentmihályi, Szentmiklósi, Szentpáli, Szentpéteri, Szenttamási, Szepesházi, Szepesi, Szeredai, Szerémi, Szeremlei, Szikszai, Sziládi, Szilágyi, Szilasi, Szili, Szilvási, Szinai, Szinyei, Szirmai, Szlávi, Szuha, Szmerényi, Szodorai, Szombati, Szondi, Szotyori, Szócs, Szörcei, Szőgyényi, Szőlősi, Szögverdi, Sztárai, Szuc-éki, Szudi, Szuhai, Szuhányi, Szunyog, Szurmai, Szüllő.

Tabódi, Tahi, Tajnai, Takácsi, Tali, Talián, Tapolcsányi, Tarackózi, Tarányi, Tarnóci, Tarpai, Tassi, Téglási, Tege, Telegdi, Teleki, Temesközi, Térfi, Tetétleni, Tibai, Tinódi, Tisza, Toldalagi, Toldi, Tolvaj, Tomcsányi, Tomori, Tompa, Tordai, Tornaljai, Torockai, Tököli, Tömösvári, Tötösi, Túri, Turóci, Turzó, Tüköri.

Tyukodi.

Udvardi, Ugron, Ujfalusi, Ujhelyi, Ujlaki, Ungvári, Urai, Urbán, Uza, Uzon.

Ürményi.

Vadnai, Vajai, Vajdas, Vajdafi, Vaji, Vajna, Valkai, Vály, Várad, Várdai, Vass, Vasvári, Vattai, Vay, Vécsei, Végh, Vér, Verbőci, Verebélyi, Veresmarti, Vértési, Ve-lényi, Vései, Vetési, Vicai, Vician, Vicmándi, Vidfi, Vigyázó, Vilnai, Vitéz, Vitnyédi, Vizkelet, Vojkfi, Vörösmarti.

Zács, Zagoni, Zaji, Zalai, Zámbo, Zanati, Zápolyai, Zarka, Zay, Zborai, Zeleméri, Zerdahelyi, Zejk, Zicsi, Zilahi, Zolnai, Zólyomi, Zorkóci, Zovárdi, Zrinyi, Zritai, Zudar, Zudor.

Zsadányi, Zsámhoki, Zsámhokréti, Zsedényi, Zsegnyei, Zsemberi, Zsenyeyi, Zsibrik, Zsigrai, Zsitvai, Zsolnai, Zsom-bori, Zsóri.

Gyunkoriaságuk miatt nem engedélyezik a következő ne-
veket:

Alföldi.

Árvai.

Bálint, Balog, Bán, Bárány, Barát, Bárdi, Bárdos, Barna, Bársony, Barla, Beregi, Berkes, Biró, Bodó, Bodnár, Bognár, Bokor, Boros, Borbély, Bródi, Budai.

Császár, Csillag.

Dán, Darvas, Dóri, Diósi, Dobó, Domonkos.

Erdélyi, Erdős, Erős.

Fábián, Faludi, Faragó, Farkas, Fazekas, Fehér, Fekete, Feledi, Fényes, Fenyő, Fenyves, Fodor, Földes, Füredi, Gábor, Gál, Gara, Garai, Gárdos, Gáspár, Gellért, Gerő, Gombos, Gonda.

Hajdu, Hajnal, Hajós, Halasi, Halász, Habni, Halmos, Harányi, Havas, Hazai, Hegedüs, Herczeg, Hevesi, Hollós, Hollósi, Horvát, Huszár.

Juhász.

Kádár, Káldor, Kallós, Kálmán, Kalmár, Kardos, Kárpáti, Katona, Kelemen, Kelen, Keleti, Kemény, Kende, Kerekes, Kertész, Király, Kis, Komlós, Kondor, Kovács, Kozma, Kőrösi, Köves, Kun.

Ladányi, Lajta, Lakatos, Láng, Lányi, László, Lázár, Lengyel, Lóvai, Ligeti, Lukács.

Madarász, Major, Magyar, Márkus, Mészáros, Mezei, Molnár.

Nádas, Nagy, Nemes, Német.

Pál, Pap, Pártos, Pásztor, Pataki, Pető, Pogány, Polgár, Radó, Rác, Rajna, Rákoni, Révész, Róna, Rónai, Róza, Sajó, Salgó, Sándor, Sarkadi, Sipos, Somló, Sós, Sugár, Szabó, Szalai, Szamosi, Szántó, Szász, Szegő, S ékely, Szenes, Szende, Szigeti, Szirtes, Szóke, Szücs.

Takács, Tót, Török.
Vadász, Vágó, Valda, Vámos, Várad, Varga, Vns, Veres, Vértés, Vida, Vidor, Virág, Vörös.



TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

I.

Beküldte: Zulezsák János törzsörrmester (Szeged).

Halasi Mária* Jakabszállás községhez tartozó tanya-jába 1931 augusztus 29-én délelőtt — míg a család távol volt — ismeretlen tettesek betörték és onnan különböző ruhaneműeket, egy zsebórát, ágyneműt és élelmiszert loptak el. Az orgoványi őr a nyomozást megindította, melybe szeptember 2-án, reggel 8 órakor a szegedi nyomozó alosztály Zulezsák János törzsörrmester és Marusák József örmesterből álló egyenruhás járőre is bekapcsolódott.

Sértett kikérdezésekor előadta, hogy a tanya Barna János kecskeméti lakosé, azt két év óta Kakas Mátyással együtt bérlik, kívül egyébként vadházasságban is él. Augusztus 29-én első férjétől származó 17 éves fiával, Arany Józseffel a Jakabszállásról 8 órakor induló vonattal Kecskemétre ment. Vadházastársra szintén Kecskemétre ment, de gyalog és a vonat indulása előtt háromnegyed órával már elindult. Sértett elindulása előtt a konyhából nyíló kamra ajtaját kulccsal bezárta és a kulcsot a szobában lévő ágy fejrésze alá rejtette. A konyha ajtaját szintén bezárta és a kulcsot magával vitte. A városból 15 órakor tért vissza fiával, ekkor fedezték fel a betörést. A konyha ajtaját nyitva találták, a kamra ajtaja szintén nyitva volt, kules a zárban. Az ellopott dolgok közül az óra és néhány fehérneműdarab vadházastársáé volt, a többi az ő tulajdonát képezte.

A helyszíni szemle nem eredményezett hasznáható adatokat. A konyhaajtón, a küszöbötől egy méter magasságban olyan méretű ablak volt, melyen keresztül egy felnőtt ember könnyen bemászhatott. Ezt az ablakot a sértett emlékezete szerint távozáskor nyitva hagyta.

Akad egy leány a szomszédos tanyán, ki augusztus 29-én a déli órákban két ismeretlen férfit és egy nőt látott a sértett tanyájának kerítetlen udvarán. Kérdésére az egyik férfi azt felelte, hogy a tanyát akarják bérbevenni. A nő, midőn ő közeledett, neki hátat fordítva, a földre ült. A két férfitől a lány csupán hézagos személyleírást tudott adni. Más tanut a legbehatóbb puhatolás dacára sem sikerült találni, aki ezekkel az ismeretlenekkel a tanyák között találkozott volna.

Mindjárt a nyomozás elején felderült az a gyanú, hogy a lopást talán Kakas, a sértett vadházastársa követte el. Emellett szólt volna az a körülmény, hogy a tettesnek látszat szerint ismernie kellett az éléskamrakulcs rejtékhelyét. Ez a gyanú azonban hamarosan megdőlt. Sértett ugyanis 29-én reggel kinézett az országút mellett haladó vonatból és látta vadházastársát, ki akkor a Kecskemétre vezető út felét már megtette, de vele Kecskeméten 11—12 óra között a vásáron is találkozott. Ezután a nagy távolság miatt már járhatta meg a tanyát.

A nyomozás a tanyák között tovább folyt. Az őr járőrei közben bevonultak és a nyomozó alosztálybeli járőr egyedül folytatta puhatolódzását. Tanuk után kutattak, akik a batyukkal ávozó tetteseket láthatták. Sok utánjárás után végre találtak egy tanut, aki két férfit és egy nőt látott augusztus 29-én délután batyukkal meg-rakodva Kecskemét felé haladni. A férfiak személyleírása egyezett annak a két férfinak a személyleírásával, kiket a szomszéd tanyabeli leány a sértett udvarán látott. A tanu a nőről nem tudott személyleírást adni, mert a nő a tanu közeledtére hátat fordítva, leült a földre. A nő különös viselkedéséből arra következtetett a járőr, hogy felismeréstől tartva, vagy pedig valami feltűnő ismertetőjele van s azt igyekszik elrejtetni. Az egyező személyleírásból és a nő különös viselkedéséből következtetve, fel lehetett tételezni, hogy ez a három egyén azonos a sértett udvarán látottakkal.

Puhatolás közben azonban a járőr a tanyabeliektől több olyan más adat birtokába is jutott, mely gyanúját újból visszatérte a sértett vadházastársára. A tanyaiaik elmondták a járőrnek, hogy sértett és vadházastársa igen rossz viszonyban élnek. Igyekeztek egymást állandóan meglopni. Kakas hol a tanyán, hol a Kecskeméten élő nő-vérénel tartózkodott. Kakasnak a Kecskeméthez tartozó szentkirályi tanyákon lakó rokonsága közt több rovtomultú, mindenre kapható egyén van. Ezeket az adatokat a járőr a tanyák lakosságával való barátságos beszélgetések során tudta meg. Mindezeket figyelembe véve, a járőr arra a feltevésre jutott, hogy bár Kakas személyesen nem követhette el a betöréses lopást, ahhoz mégis lehet valami köze. A járőr ezért a batyus ismeretlenek útját követve, útközben mindenhol puhatolva, Kecskemétre ment, hol felkereste Barna Jánost, a tanya tulajdonosát. Barna a járőr kérdésére előadta, hogy a tanya bérbeadását a Kecskeméti Közlönyben hirdette. A hirdetést a járőr elolvasta és látta, hogy annak szövege alapján a tanyát nem lehet megtalálni. Barna megemléktette, hogy a hirdetésre Osvát János szentkirályi gazdálkodó járt nála, kívül ki is mentek a tanyát megtekinteni. Osvát azzal búcsúzott tőle, hogy a tanyát a jevével még egyszer meg fogja nézni. Figyelembe véve azt, hogy a lopás napján sértett tanyáján megfordult ismeretlenek is azt mondták a szomszédleánynak, hogy bérbe akarják venni a tanyát, továbbá Kakasnak Szentkirályon lakó roszszhírű rokonait, most már két adat is utalt Szentkirályra, ezért a járőr oda vette útját. Szentkirályon megállapította, hogy a lopás napján Kakas rokonsága közül, továbbá az Osvát-család tagjai közül senki sem volt távol, de ezek között nem is volt senki, akikre a tanuktól kapott leírás a legkevésbé is ráillhet volna.

A szentkirályi tanyákon, ahol Kakast igen jól ismerték, mert ott huzamosabb ideig volt bérlo, a járőr a Kakas viszonyai, multja, ismeretségei iránt érdeklődött. Megtudta, hogy Kakasnak bérlo korában volt egy Seres István nevű kertésze, mindenre kapható ember, ki jelenleg egy nővel vadházasságban Kecskeméten lakik. A lakcímét is megadták a járőrnek. A lopás napján reggel többen látták Kakast Seressel beszélgetni a vásáron. A járőr most már Kecskemétre ment, hol a rendőrkapitányság által mellé adott rendőrről Seres lakásán megjelent. Sereséket nem találta otthon. Lakásadójukat, egy cipész-mestert a járőr kikérdezte arra nézve, hogy Seresék augusztus 29-én nem voltak-e távol. A cipész elmondta, hogy Seresék a kérdéses napon reggel fél kilenc órakor távoztak azzal, hogy örökölték és egy közeli tanya-ra mennek az öröklött ingóságokat elhozni. Velük ment egy, a náluk lakó 19 éves fiú is. Délután tértek haza mindhárman,

* A nevet megváltoztattuk. (Szerk.)

erősen megvakodván. Másnap a Serecs vadházastársa egy óra nap fehéremmel mosott, pedig azelőtt csak annyi ruhája volt, amennyit magán hordott. Serecs pedig kifizette előre a lakást, holott az még nem is volt esedékes. A járőrvezető megkérdezte a cipészt, hogy az asszonynak nincs-e valami különös ismeretjelje. A cipész azt válaszolta, hogy az asszony előrehaladott terhes állapotban van.

A járőr most már tudta, hogy az asszony ezt a feltevést személyesről lemerve akarta elrejteni az állal, hogy mindenkinek, kivéve talán azokat, hátat fordított. A cipész elárta azt is, hogy Kakas előző este járt utóljára Serecsnél. Ezután a járőrvezető járőrtársát és a rendőrt elküldte Kakas nővérénél a lakására, hogy Kakast hozzák el, ő pedig a Serecs udvarában maradt. Marusák őrmester Kakast nővére lakásán találta. Megkérdezte tőle, tudja-e, hol laknak Serecs és a mikor járt utóljára. Kakas azt felelte, hogy fogalma sincs róla, Serecsnek már hónapok óta nem látta. Ezzel elárta magát. Marusák őrmester Serecséhez kísérté, a jó Kakast ott tartotta, járőrtársát és a rendőrt pedig elküldte a piera Serecséért.

Alig távoztak, hazatért a Serecs vadházastársa. Zalazsák őrmester kinyitotta vele a lakást (a cipész bizalmi egyénül alkalmazta) és az ellopott ruhaneműket egy részét rögtön meg is találta. Nemsokára megérkezett a járőrtársa is Serecsel, ki látva, hogy a lopott holmik egy része már megvan, nem is próbált tagadni. A lopott holmikok értékesebb részét elszolgálatolták. A zálogcédlőket a padlásról és a kályhából kerítették elő. Időközben hazatért a harmadik társ is, ki szintén bejelentette a lopást. Mindhármán elmondták, hogy a lopás elkövetésére Kakas bűjtötte fel őket. Ő közöttük velük 24-én reggel, hogy a tanyán nincs senki, ő mondta meg nekik, hogy a konyhájuk ablakán bejuthat, hogyan nyissák ki az ajtót és hol találják a kamrakulcsot. Lelejték közöttük azt is, hogy az ő éjszákán és néhány fehéremmüderáján is hozzájuk munkálat, mert különben Hahud Márta őrsét fog gyamukodni. A lopás hozamából csupán annyi részesedést kéri, hogy egyező a jó berágáson.

A gyamukástól az őrs, az asszony kivételével, kit állott állapotára való tekintettel lakásán hagyott, átadta a kocskömér ki. ügyességének.

Ez a nyomozás jó példája annak, hogy egy eleinte meglehetősen kitalálatalannak látszó ügyben is kitartással, lépésről-lépésre haladó, tervezett munkával, milyen szép eredményt lehet elérni. Arra is számíthatunk, hogy a sértett magánviszonyainak vonatkozó puhatolódásán igen sokszor jól használható adatokat szolgáltat a nyomozás körébe. Ez terele a járőr gyanúját módosítva a vadházastársa. Feltételez az ilyen adatok birtokában leginkább hárfatáncos beszédgelés közben lehet jutni. Az embereket ilyenkor beszélni kell hagyni. A szolgálati kikérdezés merő formái a fiatal embert gyakran zavarózták lezik.

II.

Bakó István Faragó Sándor úy. űrszolgálatos (Délváros).

A rangunk őrs egyik járőr, mely Faragó Sándor II. csendőr elmozdult őrmesterből és három népfőlkéből állott, 1933 szeptember vége felé egy napon, 23 óra tájban főúton közúthoz érkezett. (Az őrs a román határzónában felelt és ezért a háború alatt mindig ilyen erő járőrökkel vezényelték.) A közúthoz a járőr megtudta, hogy az egyik házban az előző 6 folyamán az udvarban álló szekérről két hordó, összesen 220 liter szilvapihlakát elloptak.

A járőr kikérdezte a sértettet, egy hadbavonult katonai feleségét, ki elmondta, hogy a páhlakát este későn hozták haza ezekén a páhlakafőzőből. Mivel már sötét volt, a páhlakafőzőből az udvaron álló szekéren hagyta, hogy másnap reggel a szomszédok segítségével leemellék és horgatják a plucshoz. Reggelre azonban a hordók eltűntek. Az 6 folyamán semmi nem hallott. Gyamúja nincs senki ellen.

A járőr a helyszíni szemlét másnap napvilág mellett tartotta meg, de nem talált semmiféle nyomot vagy elváltozást, ami a lopás elkövetési módjára vagy a tettes kitérőre támpontot szolgáltatott volna. Még annyit sem sikerült kideríteni, hogy a tulajok milyen úton juttek el a házhoz. A helyi és személyi lemeretekkel sem a járőrvezető (aki csak néhány nappal azelőtt helyezték az őrsre), sem a népfőlkék nem rendelkeztek. Ilyen körülmények között Faragó csendőr, elmozdult őrmester kevése reménytel kezdett a nyomozásban.

A legkézenfekvőbb kilanduló pontnak az éjjeli őrs kikérdezése ígérkezett. A 189 házban álló közúthoz soroz éjjeli őrs teljesítette szolgálatot, minden éjszaka helen. A járőrvezető megállapította, hogy a kérdéses éjszaka kik voltak szolgálatban és azután ennek a hét embernek kikérdezéséhez kezdett. A kikérdezés nem járt eredménnyel, mert az éjjeli őrs — előadásuk szerint — semmi gyamúszat nem észlelték, annyi azonban kiderült, hogy a soroz éjjeli őrs két-két valószínűleg egyáltalán nem érkődött. Ezek annyit beismertek, hogy nem 23 órakor, hanem csak 23 órakor kezdtek meg az érkődést, mert addig a bírő házánál segítettek kikapcsolni foztatni. 23 órából reggel 5 óráig azonban az utcán érkődtek. Ezzel szemben a másik öt éjjeli őrs társuk azt állította, hogy egész éjszaka nem látták őket és egyelőre egyező nem találkoztak velük. Ez a körülmény azt bizonyította, hogy a két éjjeli őrs — Marosán Tólor és Szardukán János — nem mond igazat. Ha lényeg érkődtek, több társukkal a kis 189 házban álló közúthoz feltétlenül találkoznának kellett volna.

A járőrvezető elhatározta, hogy erre vonatkozólag még további bizonyítékokat szerez és azután kötelességmunkájához fejeletti őket a szolgálatról hivatalnak. Amint ezen gondolkodott, gyamúja támadt, hátha a két éjjeli őrs követi el a páhlakalopást. Ezer erre a gyamúja egyelőre komoly alap nem volt, hisz a két éjjeli őrs otthon áll és aludhat az egész éjszakát. Faragó csendőr, elmozdult őrmester elhatározta, hogy az éjjeli őrs szerepét most már öböl a szempontból is megvizsgálja. Az volt a terve, hogy a két éjjeli őrs részletesen kikérdez, hogy érkődtek alatt hol és merre juttak és mikor tértek haza, otthon kivel találkoztak stb. Számított arra, hogy ellentmondásokba fognak keveredni.

Igy is történt. Külön-külön kikérdezve, éjjeli portyázásra vonatkozó részletes előadásuk teljesen eltérő volt. Alább meggyőzték, hogy reggel 5 órakor tértek haza, de mivel akkor még mindkettőjüknek eszébe jutott, nem akarták háborgatni őket, ezért felmentek a Marosán udvarban álló tehénistálló szénáz padlására és ott aludtak. Ez az első párhuzalossá meglehetősen szolgálatban, figyelmen és kaphatón eljárás szolgálatban a járőrvezető fejébe és így látni, hogy Marosánéknak van valami találgatni valója. Ezzel csak azt akarják elérni, hogy hozzátartozók házafovtaluk kilandulást ne legyenek lehettek.

Faragó csendőr, elmozdult őrmester Szardukán két népfőlkéből őrszénre hívta, a harmadik népfőlkével és Marosánval elhívta Marosánékat haza felé. Időközben Marosán felzárkózott, hogy pontosan mutassa meg, merre mentek fel a padlásra és ott hol feleltek le. Marosán a

padlás udvarfelől részére mutatott, hogy ott feküdt le, tőle jobbra pedig Szardukán. Erre Marosánt viaszukisértek és most már Szardukánt vitték a helyszínre. Szardukán ellenkező helyet jelölt meg. Szerinte a padlásnak a szomszéd felől első részén heveredett le, tőle balra Marosán. Marosó eszélő, címzetes őrmester most már tisztán látott. Előbük látta előbb homondánuikat és azután egy-egyértlen felszólította őket, hogy a lapot pállinka rojtek helyét mutassák meg. Erre aztán már nem is tagadtak. A pállinka egy kikapós fiatal özevegyszony plüschéből került elő, ahová a két jómadár a lopás után szállított. A pállinkát az asszonnyal együtt akarták lassanként elfogyasztani. A karácsonsi kir. törvényszéktől mindhármun elnyerték büntetésüket.

*

Nyomozás közben gyakran kúrad az embernek olyan ötlete, gyanúja, aminek egyelőre nincsen konkrét alapja. Az ilyennek mindig utána kell járni, különösen, ha a gyanúval kapcsolatos személyt sikerül — bármilyen jelentéktelen körülményre nézve is — hazugságon érni. Az ilyen sugallat sokszor éppen a helyes utat jelzi. Itt egy ügynek két vagy több tagadó gyanúsítottja van, a részletek vég nélküli tisztázásával kell ellentmondások után kutatni, mert az összehangolás minden apró részletre nem terjedhet ki. Az ellentmondásokra való rámutatás azután sokszor megrendíti a gyanúsítottakat és holmimerőzt eredményez.

III.

Beküldte: Pap János alhadnagy (Budapest).

1917 május 6-án Alsóújfaluk község határában egy erdőben Váradi Mihály* kozmafai lakos földművest meggyilkolva és kirabolva találták. A rumi őrs akkor ideiglenes parancsnoka: Keszler Mór népfőlkéző őrmester egy népfőlkézővel azonnal a helyszínre ment és bevezette a nyomozást, melynek irányítását rövidesen Pap János járőrőrmester, a vasvári járás parancsnoka vette át, ki a jelentés vétele után azután a helyszínre ment.

A helyszíni szemle és a boncolás kevés eredményt hozott. A hulla zsebei ki voltak forgatva és foztva. Az orvosokból végleménye szerint az áldozatot valamilyen lompá eszközkel, valószínűleg karóval vagy doronggal verték agyon. A halál 6-én 21—22 óra tájban állhatott be. Az egyik kezeli telek kerítéséből hiányzott egy akácfaakaró, abból Pap járőrőrmester arra következtetett, hogy a tettes azzal a karóval verte agyon áldozatát. A karót azonban a legközelebbi környékre kiterjesztett helyszíni szemle alkalmával sem sikerült felfedezni. A kimért zsebekből Pap járőrőrmester rablógylakosságára következtetett. A nyomozás eddigi eredménye tehát mindössze csak a teljesen ártalmatlan indítók, az eszköz és a cselekmény elkövetés idejének megállapítását eredményezte. Bármilyen lényegesek voltak is ezek az adatok a tárgyi tényállásról tisztázás szempontjából, a tettes kilétére ügyszólván semmi támpontot nem nyújtottak. A következő feladat volt tisztázni, hogy az áldozat miképpen került az erdőbe, volt-e nála pénz és ki tudott arról.

Az ilyen irányban megindított nyomozás során megállapítás nyert, hogy 6-én délután Alsóújfaluk közeli részénél hirtelen árvérzett. Az árvérzés az elhalt is megjelent. Az árvérzés után az egybekünytek a kocsmában szünltek. Elhalt is voltak tartott és az egyik kocsmában alapon beborozott. A kocsmában sokan voltak, valamilyen módon több-kövésbe beborozott állapotban a így a Váradi ott tartózkodó ártalmatlan részletekre, valamint ártalmatlanak időpontjára nehéz volt pontos adatokat beszerezni. Anyagot sikerült megállapítani, hogy Váradi a kocsmában

becsúszva klabálta, hogy nála annyi pénz van, hogy 20—30 liter bort is ki tud sziszni tovább, hogy a kocsmából kcsúszott 20 óra tájban egyedül távozott.

Pap járőrőrmester most már azt tisztázta, hogy a kocsmában kik voltak a Váradi asztalánál, vagy közelében, a kik hallhatták a tett jelentését. Ez a megrostálás négy alsóújfaluk legény kiválasztásához vezetett, kikkel Pap járőrőrmester alibit igazoltatott. Hármuk kifogástalan alibit igazoltak, a negyedik: Dónes Gyula csak nagyon kötséges és hézagos alibire tudott hivatkozni. Azt állította, hogy a kocsmából az elhalt előtt távozott még a délutáni órákban, s őt azóta nem is látta. A cselekmény elkövetését tagadta. Pap járőrőrmester megkérdezte tőle, hogy milyen ruhát és kulapot viselt 6-én este. Dónes azt válaszolta, hogy ugyanazt, ami most van rajta. Tekintettel arra, hogy az áldozaton talált sokat erősen véreztok, arra lehetett következtetni, hogy a tettes is beverezte magát, ezért Pap járőrőrmester a Dónes arcát, kezét és ruházatát alapon vizsgálat alá vette. A kulapon három véresepp nyomát találta. Dónes erre vonatkozólag nem tudott semmilyen magyarázatot adni.

A további nyomozás azt igyekezett tisztázni, nem látta-e valaki Váradi a kocsmából a gyilkosság színhelyéig vezető útján. Erre is akadott tanu, ki Váradi a falu szélén látta, még pedig Dónes társaságában. Dónest még onnét előbetárlása sem rendítette meg. Tagadásával csak akkor hagyott fel, midőn a hízkutatás a padlásról frissen kimossott nadrágját, kabátját, ingét, az udvaron levő részecsmo alól pedig a véres akácfaakarót előkerítette. Ezután a gyilkosság elkövetését beismerte. Váradihoz az után csatlakozott, ajánlkozva, hogy eldöri. Cselekményét igyekezett ezzel szőpíteni, hogy Váradi összehangolkozásából kifolyólag őt is agyon, áldozata kivételének gondolata csak azután fogantott meg agyában.

A szembehelyi kir. törvényszék 12 évi fegyházra ítélte, amit a győri ítélőtábla 15 évre emelt fel. A tábla ítéletét a Kúria is helybenhagyta.

*

Gyilkosságok, szándékos emberölések nyomozásánál, ha a helyszíni a tettesre nézve nem nyújt határozott támpontot, az áldozat előéletének, viszonyainak tanulmányozása, de különösen utolsó napjainak, óráinak a legkisebb részletekre kiterjedő felderítése a legcélszerűbb. Igyekezni kell megállapítani, hogy az áldozatot ki, hol, milyen állapotban, kinek a társaságában látta utoljára élni? Ezek a megállapítások rendszerint eredményeznek olyan adatokat, melyek segítségével vagy legalább is a helyszíni levont következtetések és a rájuk épített feltételek révén a tettes személyéhez lehet jutni.

A helyszíni szemle megtartásánál kutatni kell olyan jelek után is, amelyekből el lehet dönteni, hogy a cselekmény elkövetése idején-e is valamilyen fizikai változás. (Ismétel az esetről a bevezetőben.) Ha igen, úgy erről a gyanúsítható személy közrekerítése után azonnal meggyőződést kell szerezni. A késedelem fontos bizonyítéktól foszthat meg.

IV.

Beküldte: Kovács Sándor II. alhadnagy (Nagybajom).

Sárosd községben 1900 július 28-án, este fél 22 óra tájban Jászai Gyula ottani földbírtokos és mulomtulajdonosnak gazdasági udvarán behordott, kazalba rakott gabonája kigyulladt. A tűz áttört a mulomra is. Az egész gabonakészlet és a mulom a tűz martalókévé vált. A tűz megelőre akkor parancsnoka, Kovács Sándor őrsvezető a nyomozást bevezette és igyekezett a tűz keletkezését elhat megállapítani. A helyszínen minden porrá égett, így az adatokat nem szolgáltattak. A történet igen

* A neveket megváltoztattuk.

vagyona, közlekedésben álló, becsületos ember volt. A mulom értéken alul volt biztosítva úgy, hogy a tűskárnak csak elenyésző része tértült meg biztosítás révén, így a biztosítási esuthe gondolatát eleve el kellett vetni.

A tűz kiütése pillanatában teljes szélesend uralkodott, az ég felhőtlen, csillagos volt. A közelben forgalmat, vasútvonalat stb. nem volt, így az életi csapás és az esetleges röptűz útján való gyújtás lehetősége is kiküszöbölt.

A gyújtogatást rendszerint basszúból, haragból, irigységből követték el. Sértett viszonyait, körülményeit Kovács őrsvezető alaposan tisztázta, de olyan adatra nem bukkant, mely ilyen feltévést indokolta tett volna.

A helyszín közelében esetleg megfordult idegenekre vonatkozó puhatólózás is eredménytelen maradt. Sértett közszereketben álló, jószívú, népszerű ember volt, akiknek csak barátai voltak. Így a gyújtogatás is valószínűtlennek mutatkozott. Most már csak a gondatlanság maradt hátra.

Kovács őrsvezető ezt úgy igyekezett tisztázni, hogy nértóttel csalátagfajta, családost és alkalmazottait egy iv papírra felíratta és azután ezeket a sértett egyik szobájában, bizalmi egyének jelenlétében, sorra kikérdezte. A kikérdezésnél a logikább részletekig behallgat, mind-egyiknek pontosan be kellett számolnia arról, hogy 28-án reggel 8 órától este fél 22 óráig, — a tűz kiütésének időpontjáig — hol volt, mit csinált. A kikérdezés nem járt eredménnyel. Kovács őrsvezető megkérdezte a sértettet, hogy nem maradt-e ki valaki. Sértett azt felelte, hogy az utolsó mohácsiasság mindenki ki lett kérdezve.

Kovács őrsvezető ezután ki akart menni az udvarra, hogy fejét a nagy munka után kisló kiszellőztesse. A folyosón egy 12—13 éves, vézna kislánnyal találkozott, ki illedelmesen köszöntötte. Megkérdezte a kislánytól, mi járathat van itt. A kislány azt felelte, hogy a házhoz tartozik, Jászalék családja. Kovács őrsvezető visszatérve, közölte a sértettel, hogy a kislány kimaradt a kikérdezettek sorából. A sértett nevetve válaszolta, hogy az igazán nem fontos, a lány úgy sem tudhat semmit. Kovács őrsvezető ennek dacára behívatta a lányt. Neki is el kellett mondania, hogy reggel 8 órától kezdve mit csinált.

Vacsoráidőig a lány folyékonyan beszámolt mindenről. Elmondta, hogy a vacsorát beadta Jászaléknak, azután elhallgatott. Kovács őrsvezető felszólította, hogy folytassa. A válasz ismét hallgatás volt. A további faggatásra a lány végül annyit mondott, hogy vacsora után szükegét végezte. Arra a kérdésre, hogy hol, azt válaszolta, hogy az udvaron. „Miért nem az illemhelyen?” kérdezte Kovács őrsvezető. A lány ismét nem válaszolt. Erre Kovács őrsvezető felszólította a lányt, mutassa meg az udvaron azt a helyet, ahol szükegét végezte. Most váratlanul doboz történt. A lány sírva fakadt és elmondta, hogy az udvaron nem a szükegét végezte, hanem a kazint gyújtotta meg, mert nagyon szeretett nézni, mikor a lángnyelvek a magasságba tárnak. A tűz alatt egy fa mögött állva gyönyörködött a látványban.

A lányt a járőr elfogta és a városi kir. járőrhírszagnak adta át.

Nyomozásnál, de különösen a nyomozás elején sok-sok szabad egy tanura, vagy adatra egyszerűen ráfogni, hogy nem fontos. Gyakran éppen a legjelentéktelenebbnek látszó események kikérdezésének elmulasztása, mellékesnek mutatkozva, körülmények, adatok figyelmen kívül hagyása okozza a sikertelenséget.

Ha tűz esetén gyújtogatás látszik tenniforogni, de az indító okot sehogy sem sikerül tisztázni, mindig gondolni

kell pirománia ember tetteségének lehetőségére. A piromániaok beteg idegzetű emberek, akiknek a tűz látványa élvezetet okoz. A pirománia gyújtogató gyönyörködni akar a tűzben, azért azt rendszerint többentől nőzi vágja. A nyomozásnak mindig ki kell terjeszkednie annak a megállapítására, hogy a tűznek nem volt-e ilyen gyanúsán viselkedő szemlélője.



Simonyi József ny. ezredes.

Szeptember 13-án éjjelkor, 63 éves korában, Budapest, hosszana szenvedés után meghalt atmonyi és varányi Simonyi József ny. esendőrezredes. Ő is azok közé tartozott, akik a háború előtti esendőrséggel együtt éltek a életük tevékeny részét, akikből a romjából újjászíllított mai esendőrséget az utóbbi másfél évtized gyorsan ülnő évek elszakították, de mint tradíciók megteremtői, érzékeny emberek az újjáteremtődött mai esendőrségnek is éppen olyan tagjai maradtak, mint amilyenek mi vagyunk, akik a tényleges szolgálatban éljük ezeket az időköt.



Testületünk multja dicsőösége volt, megkülönböztett kegyelet és tiszteltet illeti tehát azoknak a nevének és felvirágoztatásának

a házasságkötésre engedélyt, ha a csendőrségi nősülési engedélye már megvan. Okmányait a nősülési engedéllyel visszakapják s így nem kell újból lefordíttatniok. Egyébként ebben a tekintetben általában az a szabály, hogy a kérvényekhez csatolt idegen nyelvű okmányokat hiteles magyar másolatban (fordításban) kell csatolni.

Rádió 1933. Olvassák el a folyó évi 4. számunkban „12.345” jeligére küldött üzenetünket, ott megmondottuk, mi történjék a közgazdálkodás vagyonából vett rádiókészülékek. A jutalmat hosszú és kitartó munkával, szép eredményével tökéletesen megérdemelte.

99.496. Olvassa el a folyó évi 4. számunkban „99 tusa-borító” jeligére küldött üzenetünket. Ön másfél év után várhatja a véglegesítést, tehát az idén november hó 1-én.

Ozsdala. Olvassa el Beóthy Kálmán százados úr „A csendőr mint ebvadász” című cikkét a folyó évi 12. számunkban s a folyó évi 13. számunkban „L. J. őrm., Kadarkút” jeligére küldött üzenetünket.

99.999. Levélben kérjen címetek Kókai Lajos könyvkereskedőtől (Budapest, IV., Kammermayer-utca 3. szám). Sajnos, humor, tréfa nem sok van az utóbbi évtizedek irodalmában.

Két út. Megpróbálhatja azt a megoldást, hogy szolgálati úton kintlakásra kér engedélyt, ha a háztartásvezetésről gazdaságosan gondoskodni tud. Soronkívüli nősülésre ezen a címen sem kérhet engedélyt. Csodálkozunk, hogy asszony-nővérei a felajánlott támogatás ellenére sem vállalják apjuk gondozását, holott ez volna a legjobb megoldás. A le-szerelésről nem akarunk lebeszélni senkit, de éppen beteg apjára való tekintettel, nagyon gondolja meg ezt a lépését, mert azzal ugyan nem segít rajta, ha saját maga is kenyér-telenné válik.

MINDEN CSENDŐR

„KAKAS PASZTÁ”-T
HASZNÁLJON.
MAGYAR GYÁRTMÁNY!

Röfi és Blesz

Egyenruha és polgári szabók
A m. kir. államrendőrség szállítója
Kedvező fizetési feltételek

Budapest, VIII., József-krl. 27, 1. em.
Telefon: 301-04.

CALIN

Székhely:

GERŐ ÉS TÁRSA

Budapest, Király-utca 24.

a tökéletes

borotvaszappan

pillanatok alatt megpuhít a szakállát.

Kapható minden szaküzletben!

Zöld I. M. A kincstár most szerzett be nagybottömögű zöld ágytakarót, ez a hiányt pótolni fogja. Október végéig kivétel nélkül minden őr el lesz látva. Ha itt-ott maradna még hiány, azt is rövidesen pótolják. Nincs értelme tehát, hogy a saját költségükön zöld ágytakarókat szerezzenek be, bármennyire derék dolog, hogy a laktanyarend érdekében ezt az áldozatot is meghoznák.

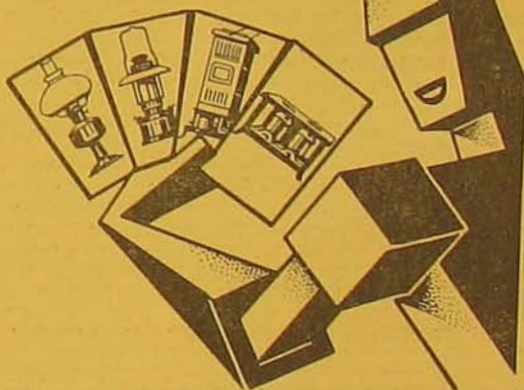
Fegyverre magyar. A zsáolyruhá a ruha- és fegyverzeti könyvecskéből töröltették, arra nézve azonban még nincs intézkedés, hogy mi történjék ezekkel a ruhadarabokkal. Rövidesen kimegy a rendelet, amely előreláthatóan úgy szabályozza majd a kérdést, hogy a zsáolyt mindenki tetszése szerint használhatja fel. Amíg azonban ez a rendelet napvilágot nem lát, addig a zsáolyt meg kell őrizni. Pályázatának elbírálását a megfelelő rovatban kísérje figyelemmel.

Szebb jövő és 50. sz. Olvassák el a folyó évi 17. számunkban „S. S. B.” és a mai számunkban „R. J. th., Nagy-nyarád” jeligére küldött üzeneteinket.

Hullám. Csak teljes névvel aláírt levélre válaszolunk.

Norma. 1. Budapest, II., Lövház-utca 32, 1. 1. szám alatt lakik. Alkalmadtán szóban bővebb felvilágosítást adhatunk. 2. A honvédelmi minisztérium 10. osztálya. A kérdezett időpont: 1935 őse. 3. Az 1931. évi III. t.-c. 19. §-a

A MAGYAR CSENDŐR 4 IGAZI BARÁTJA



ALADDIN lámpák
LAMPART viharlámpák
SUPER PALADDIN kályhák
SUPER ROBUR főzőgépek
petróleumgázzal működnek

Tökéletes biztonság, abszolút kényelem, kis befektetés, nagy megtérülés, gyors amortizáció — Kedvező részvétel, zártosi feltételek — Díjmentes ismertetéseinket szívesen megküldjük!

Aladdin

Budapest, V II., Fekécz-út 32.
(Szemben a Rókussal)

HÁLÓING

Ing, alsónadrág, zokni, törülközők, és az összes fehérneműek

LEGJOBB
MINŐSÉGBEN
OLCSÓ
ÁRON

8

HAVI
RÉSZLETRE
NOV. 1-TŐL

REFORM RUHÁZATI

RÉSZV.-TÁRS.-NÁL
VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 5.

RENDELÉSNÉL
NYAK- ÉS HAS-
BŐSÉGET KÉRJÜK

KÉRJE
ŐSZI-TÉLI KÉPES
ARJEGYZÉKÜNKET

szerint csendőrségi szolgálatra csak katonai kiképzést nyert egyének vehetők fel, a katonai szolgálat időtartama azonban nincs meghatározva. A gyakorlat az, hogy egy évi katonai szolgálat után leszerelteteket vesznek fel, közvetlenül a leszerelés után. Az utóbbi fontos feltétel.

Recek. 1. „Nemzetközi Közbiztonság” a lap magyarra fordított címe. Ebben a címben benne van az, hogy a lap az országok közötti közbiztonsági szolgálatot igyekszik szolgálni s a közös érdek révén közös nevezőre hozni. 2. Az Általános Ismeretek Tára c. könyv nyomás alatt áll, egy hónapon belül megjelenik. Annakidején mi is hírt adunk róla. 3. A Szut. 455. pont második bekezdését nem úgy kell értelmezni, mintha az a telefon és távíró igénybevételének korlátozását, költségvetésszerű szabályozását jelentené, hanem úgy, hogy milyen esetekben köteles a csendőr ezeket a hírközlítési eszközöket igénybevenni. Ha tehát csak vétségről van is szó, pl. sértést loptak el 150 P értékben s a csendőr tudja, hogy a lopott sértést a közeli határon akarják áthajtani, az útbaeső őrsöt ilyenkor is értesítheti telefonon, vagy távíráti úton. Ezeknél a hírszolgálati költségeknél nagyobb kár éri a magyar államot, ha a tolvajnak a lopott sértést sikerül átvinnie a határon, de az anyagi szempontoktól eltekintve, igazságszolgáltatási érdekek is indokolják a telefon vagy távíró használatát.

Közzegzárlat. A Cs-20. utasítás nem mondja meg, hogy ha az új tag a belépésekor becsült osztalék bizonyos hányadát már letörlesztette s közben áthelyezték és az új becsítés az előbbinél magasabb osztalékot állapít meg, mennyit kell az áthelyezett csendőrnek kifizetni. Nyilvánvaló, hogy ilyen esetben csak az az összeg fizethető ki, amit az illető már letörlesztett, a gyarapodásnak pedig a törlesztett összeg szerint való hányada. Hogy ez a hányad ebben az esetben mennyi, nem tudjuk megmondani, mert nem írta meg, hányan vannak részesek.

Z. th., Lakócsa. A címváltozást tudomásul vettük.

Budapest I. Az 1929 december 31-én kelt 217.240—VI. c. 1929. sz. B. M. rendelet (ön hibásan hivatkozott a számról) a nyugdíjigény megállapításával kapcsolatban tűzött ki határidőt az állampolgárság rendezésére. Sokan voltak ugyanis olyan nyugállományba helyezettek, akik a magyar állampolgárságukat nem tudták igazolni s nagyon elhúzták ennek az ügyüknek az elintézését. A csendőrség többi tagjára nem vonatkozik az 1931. január 1-i határidő, de azért a szolgálati rendhez tartozó dolog, hogy mindenki melőbb rendezze az állampolgárságát. Még mindig sokan lehetnek, akik születési helyük után azt hiszik, hogy magyar állampolgárok, holott nem azok, mert az apa születési helye az irányadó ebben a tekintetben. Ha tehát az ön atyja Poprádon született s a trianoni békeszerződés óta magyar állampolgárságot nem szerzett, akkor — csak papíron persze — cseh állampolgár lett s annak számítanak a gyermekei is. A visszahonosítási kérvényét tehát melőbb adja be, a közégi előljáráson megmondják, milyen okmányokat csatoljon a kérvényéhez. A kérvényt szolgálati úton adja be.

Pozsony. A legénységi fizetési fokozatokba való tovább-sorolás előkészületei folyamatban vannak. A tiszthelyettesekre előreláthatólag jövő év elején kerül sor. Az elmúlt költségvetési évet elveszítettnek kell tekinteni.

ÍRÓGÉP. JAVÍTÁS, VÉTEL-ELADÁS, CSÉRE, KARBONTARTÁS, SZALAGOK, CARBONPAPÍR

Méltányos árak — Megbízható kiszolgálás
Válatlanul kedvező fizetési feltételek

THEIN ÉS TÁRSA Írógép vállalat, Budapest, V.,
József-tér 1. Telefon: 829—13.

Az író, csendőrségi íróknak árujegyzékül

Magyar
csendőr

Boross József

egyenruházati intézetben megbízható minőségű árukat a legolcsóbban vásárolja. Összes nyomtatványok és írásszerek is kaphatók.

Kedvező fizetési feltételek

**Budapesti
VIII., Baross-tér 6.**

Kérjen díjtalan árujegyzéket!

**Az egész világon
legjobbban bevált,
legelterjedtebb írógép a**

REMINGTON

Küldje be nekem a fényképét!

Szépés tartós fémből megszólalásig leghű,

nagy **dombornyomatot**

(reliefet) készíték róla s azt Önnek bérmentve elküldöm.

Teljesen Önre bízom, hogy elfogadja-e vagy sem. Ha elfogadja, küldjön be nekem érette három egymásután következő elsején hat-hat pengőt, tehát összesen tizennyolc pengőt, ha nem fogadja el, küldje vissza, kötelezően kijelentem, hogy semmit sem kell érette fizetnie.

Eddig még senki sem küldötte vissza!

Nemcsak az önmaga areképét örököstheti meg eme nagyszerű magyar találmány segítségével, hanem mindenkiét, aki kedves Önnek. Ajándéknak, meglepetésnek is alkalmas! Szép, tartós és művészi! Asztalra, szekrényre állítva, vagy falra akasztva egyaránt mutatós dísz a lakásnak!

Semmit sem kockáztat, küldje be tehát a fényképét és írja fel a címét a hátlapjára!

Turcsány Antal

Budapest, IX., Üllői-út 2. szám

V. I. tórn., Tóváros. Előfizetése folyó évi június 30-án lejárt, megújításig nem küldhetjük a lapot.

Kalocsai rendőr őrszemélyzet. Szula nem magyaros hangzású név, Szilák névvel Heves megyében nemes családok éltek, de a név mégsem magyaros; Korhec sem magyaros hangzású, Turu elkoreszosodott név, Turulra változtat-hatja, Matos magyaros hangzású, kettős t-vel Zólyom, Heves, Pest megyékben nemesek is vannak, Gubacsi régi jó magyar név, a XVIII. század közepén Arad megyében élt ilyen nevű nemes család.

Szekszárd. A név erőltetett, de magyaros hangzásúnak tekinthető.

Bodóháza 5555. Török eredetű név, a török hódoltság idejéből, de a magyarban is gyakori lett. Nemesek is vannak: Zemplén megyében 1626-os kihirdetéssel. Imrét, Benjamint és Mihályt (nagykőrösi lakosokat) 1771-ben, Sámuel és Györgyöt (Kecskeméten) 1774-ben Szabolcs megye bizo-nyítványa alapján Pest megyében hirdették ki, mint nemeseket. Keresse okmányok útján ezektől a leszármazását.

KÉZIRATOK:

M. B. tórn., Debrecen. Élénken, jól leírta a dolgot, kár, hogy az eset túlságosan jelentéktelen ahhoz, hogy közölni lehetne. Próbálkozzok talán valamivel a csendőrélethől, úgy látjuk, ügyesen forgatja a tollat.

S. S. Egyik sem megfelelő.

Szépllegyi K. Figyelemreméltó írás, kezdetnek mindenesetre igen jó. A téma egyelőre, úgy látszik, még nehéz volt Önnek, mert fejtegetése kissé kuszált s a gondolatmenete is ingadozik, témáját azonban, mint látja, felhasználtuk, útmutatást is adva egyúttal, körülbelül hogyan kell az ilyesmit megírni. Fegyelmezett gondolatmenet, világos, egyszerű és mégis irodalmi stílus: ez a jó szakírás elengedhetetlen feltétele. Ne erőltesse a dolgot, ne akarjon minden héten cikket írni, de amikor ideje és hangulata van hozzá, próbálkozzék. Az alapja minden-esetre megvan ahhoz, hogy használható kapjunk Öntől.

Hemese. Köszönjük, következő számunkban közöljük.

Bereg. Nehézkes és döcögős írás, hogy még javítani sem tudjuk. Nem közölhető.

Pollák Rezső „ALBA” cipőáruháza
Székesfehérvár
Bőr- és lakk-sima zugszipők,
csizmák, női és gyermekcipők
legjobb beszerzési forrása.

Kedvező fizetési feltételek. — Kérjen képes árjegyzéket.



Virradatvárók.

Írta: TÜRÖK SÁNDOR.

(8)

Hogy szereti-e? Furcsa. Attól a másiktól ő kérdezte meg egyszer.

— Szeretsz te engem Julis?

A lány, szemében nagy nyugtalanság lobogott fel. Nem értette ezt a szöghajú, furcsa, erős embert, amint ott állott. Mégegyszer megkérdezte.

— Szeretsz te engem?

És Gábor vadul rácsókolta a szájára és átölelte erősen.

— Szeretlek... igen szeretlek... szeretlek nagyon.

Sylvia megborzongott ettől az öleléstől és a szeme könnyes lett.

A szobalány kopogott.

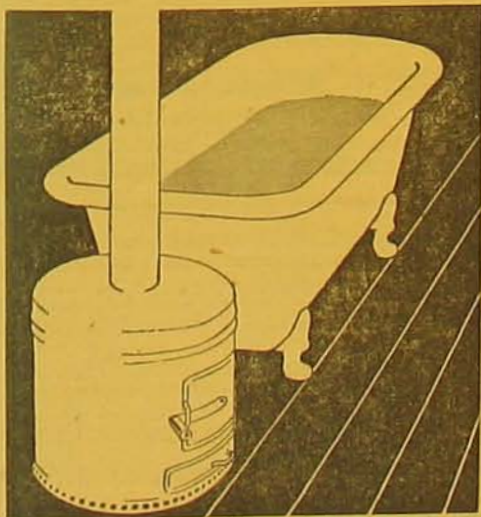
— Az úr üzeni, hogy tessék készülődni.

Gábor kezét csókolta és ment.

A szekrény elé már ki volt terítve a frakkja. Öltözködött. A plasztikonján babrált. A gombjaival kinlódott. Megvan... hopp... elgurult... szétnézett... kereste... ott ni... ejnye... mindjárt háromnegyed kilenc... a szőnyeg alatt... dehogya... lehasalt az ágy elé... bent a sarokban ott csillogott a gomb... beljebb préselte magát... megvan... valami van ott a sarokban... Odatapintott a sötétben... valami rongyot kapott el... annál fogva előrántotta... a katonaládáját. A kis zöld ládát. Szombathy Gábor 82-es gyalogezredbeli közvitéz zöldrefestett katonaládáját. Persze... odarugta be, mikor ideköltözött. Eleresztette a rongyot, ami kilógott belőle. A rövid zekéje varrottas ujját. Leült a ládára... a zöld ládára, a frakknadrágban... kezében a gyémántgombbal s nézte ezt a kifizető ujját, míg elfátyolosodott a szeme...

Kopogtak.

— Tessék sietni kérem. Az autó már előállott.



Lampart
Önfűtő fürdőkád

TÖKÉLETES FÜRDŐ
VÍZVEZETÉK NÉLKÜL

4 kilogramm fával 25 perc
alatt 140 liter 40 C° fürdővíz

Magyar Fém- és
Lámpaárugyár
Rt.

Budapest—Kőbánya.
Posta fiók 20.

Írjon még ma címünkre és kérje egy levelezőlapon a legújabb 210 számú prospektus **díjtan** megküldését a

LAMPART
ÖNFÜTŐ
FÜRDŐKÁDRÓL

Péterffy Áron tüzelte a fiúkat:

— Rázzad komám, forgasd az ebatta...

A csendőröknek odaki pálinkát hordott Geroszim. Egy állott az ajtóba, ki nem engedett senkit. Geroszim hordta, hordta, úgy itták, mint a homok az esőt.

Öreg Bede ott ült Julissal a felfelőlő lóca sarkában. Ültek csendesen, mint a siralomházban. Néha földhöz verődött egy pohár, vagy odakint puskatus zörrent, megborzongott Julis.

Péterffy Áron hívta meg táncolni.

— Eredj, — bökte meg az apja, — mi se vagyunk gyengébb fajta másnál. Táncolt Julis. Áron forgatta rikkantgatva.

— Láttam Gábort Bukarestben, tudod-e? — mondta.

— Nem tudom — s fehérebb lett. — Régen, nagyon régen nem írt Gábor.

Péterffy Áronnak a fejébe ment már a pálinka.

— Olyan oláh lett abból, — sugta keserűen, — de olyan oláh. Ne várd azt Julis... ne várd...

Julis lekapta a kezét a legény válláról.

— Ne várd, — folytatta a legény s utána nyult, — úr lett abból, nem jön az vissza.

Bede Julis szénézett a gözös kocsmaszobában s el, ki, az éjszakába merült falura.

— Visszajön.

— Visszajön?

Rábólintott.

— Hogy tudod?

Bede Julis elhúzta magát s visszaindult az apjához.

— A vére visszahozza ide... haza — s elment. Odasi-
nyult az öreghez s úgy vert a szíve, hogy majd kiszakította a mellét, úgy érezte. De nem mutatta. Péterffy Áron egyedül roptat tovább.

— Héj, — rikoltott, — azt húzd, hogy Kossuth Lajos azt izente... — s rákezdte erősen. A többiek utána. A cigány óvatossá vonója a levegőben maradt.

Akkor nyitott az ivóba Ciceu. A szeme részeg fényben csillogott — a jegyzővel ivott a nagy eredményre — s a szája tátvamaradt a méregtől.

— Kuss — beleordított a nótába —, csend legyen, héj csendőrök!

Ciceu vérbenforgó szeme Julist kapta el. A leány nem énekelt, az apja vállára hajtotta a fejét álétan. Az öreg Bede a haját simogatta, úgy ültek ketten.

Ciceu ordított.

— Majd én megmutatom, azt a mindenségit!

Átrohant a szobán. A részeg csendőrök már befelé tolongtak. Egy káplár bukott be elsőnek. Reszkető kézzel emelte fel a fegyvert. A segédjegyző uszította:

— Lőjj, — kiáltotta — lőjj, részeg disznó... lőjj, lőjj, lőjj! — kikapta kezéből a fegyvert és belelőtt a kavargó tömegbe. Gyenge sikoltás felelt a sarokból s egy hörgő üvöltés tört át a zsivajon.

— Leányom!

Csend lett. Szertétántorogtak.

Aztán ágyat vetettek a székérbe s vén Bede Mózes közibevágott. Előndult a város felé. A lány feküdt a sarajjába polcolt párnákon. A vén székely ült a bakon, mozdulatlanul, szorosan zárkú szájával. A falu elcsendesedett s rendre elmaradt mögöttük.

XI.

Az előcsarnokban maga az öreg Niculescu fogadta a vendégeket. Berús volt és meglegedett, mint mindig, ha a család gazdagságát, fényét csillogtathatta s százszor jobban örült most, hogy ezt a gazdagságot megmentve látta. Ma este — így határozott az öreg Niculescu — bejelenti a társaságnak a lánya eljegyzését is. Mindenkihez volt egy kedves szava, egy mosolya, most éppen Stanca Dumitru, a huszárfőhadnagy, csapta össze előtte a sarkantyúját.

(Folytatjuk.)

Pályázat.

Le kell írni egy oktatást, amelyben az oktató arról győzi meg hallgatóit, hogy a csendőrnek nemcsak a szolgálati, de szolgálaton kívüli magatartására is súlyt kell helyezni, társaságát meg kell világosítani és általában arra törekednie, hogy a lakosság az ő magánéletében se találjon kivétnevel. Az oktatásnak tartalmaznia kell mindent, amit az ilyen magatartás követelményének tekinthetünk, valamint az indokokat is, amelyek azt a csendőr számára kötelezővé teszik. Az oktató mind a nő, mind a nőtlen csendőrök magánéletével foglalkozzék.

Az oktatásnak mindenki által könnyen megérthető, egyszerű stílusban kell történnie. E pályázatunk elsősorban szakasz- és őrsparancsnokok számára való ugyan, de azért bármilyen rendfokozatú legénységi egyén is résztvehet.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyénitől fogadjunk el. Határidő: november 1. A legjobb pályázatot falra akasztható, csendőrségi tárgyú, eredeti művészi rajzzal jutalmazzuk. Az eredményt a november 15-iki számunkban fogjuk közzéadni.



A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes (vagyis gyapjút) használ fel; csak ő tudja, hogy a szövetben belől milyen értékek vannak. A biztos minőségért tekintve árakban is csak az előkezőből minden közvetítő drágításától mentesen, a posztógyártól közvetlen történő vásárlás nyújt igazi előnyöket. — Posztógyárunk állandó szorgódással szolgálja, mérték szabásunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — ismételten **okirali ellátásban** részesült **állandó szorgódással** felruházza. Tekintse meg őrszere küldött mintáinkat. Kivánságra más mintákat is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat adunk.

TRUNKHAHN

Posztógyár és Ruhagyár Rt. Magyarország katolikus kézben levő egyetlen posztógyára. Budapest, I., Lenke-út 117. Üzembe 1922 óta 300 munkással.

Fényképészeti

Használt fényképezőgépek nagy választékban.

szaküzlet

Hatschek Emil

Andrássy-út 13. Tel. 22-2-59

BÜTOR

terítés, modern kivitelben, kényelmes részletek
szolgáltatásra kapható:

KISIPARI TERMÉKEK BÜTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Nemesség-

kutatást és belügyminiszteri igazságtételt, valamint levéltári kutatást úgy az országos, mint a megyei és megszűnt területi levéltárakban, a legelőnyösebben vállal

NEMESSEGI IRODA

BUDAPEST, IV., MAGYAR-UTCA 27. II. EMELET 2



Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelégedésre kiváló

hangszereket
REMÉNYI MIHÁLY



Ötvenéves dr. József Ferenz kir. herceg és a m. kir. Zeneművészeti
Főiskola tanítójaként.
Budapest, VI., Király-utca 68-69. sz. Kézen fogva a...

NE FELEJTSE EL ELOLVASNI A
BORÍTÓLAP HÁTSÓ OLDALÁN A

REMITON

frógép hirdetését!

Megítézés.

Lapunk folyó évi 16. számában közölt minősítő pályázatunk megfajtása a következő:

1. Nagy János postakocsi asztalt, hogy mint posta-szolga a reábizott leveleket felbontotta, a btk. 200. §-ába ütköző levéltörök megsértésének vétségét követte el. Az a körülmény, hogy nevezett a levelet az abban sejtett pénz ellopása végett bontotta fel, legfeljebb súlyosbító körülményként szerepelhet, de a bűncselekmény minősítésére nincs befolyással, mert sem lopás, nem pedig annak kísérlete nem forog fenn. Nem létező dolgot ugyanis nem lehet ellopni, következésképpen annak ellopását meg sem lehet kísérelni. Itt csak lopás szándékáról beszélhetünk, de a szándékot a törvény nem bünteti.

2. Horváth Gábor cselekménye kétféleképpen minősíthető: szándékosan (btk. 301. §) és gondatlanságból (btk. 310. §) okozott súlyos testi sértésnek. Szándékosnak azért minősíthető, mert Horváthnak az volt a szándéka, hogy testi sértést okozzon csak tőle független körülmények voltak a következménye, hogy a sértés más egyénen következett be, mint aki ellen az említett szándéka irányult. Viszont az a megítélés is helytálló lehet, hogy a testi sértés nem a gyanúsított szándékának, hanem csak a gondatlanságának a következménye, mert Szabó Istvánt nem a gyanúsított által eldobott sörsüveg, hanem a véletlenül levert petróleumlámpa sértette meg, már pedig erre a tettes szándéka nem irányult. Ilyen esetekben, amikor t. i. egy bűncselekmény többféleképpen: súlyosabban és enyhébben minősíthető, a csendőrnek a súlyosabb minősítés álláspontjára kell helyezkednie és a nyomrást annak megfelelően kell lefolytatnia. A csendőr által súlyosabban minősített és ennek megfelelően nyomozott bűncselekményt ugyanis a bíróság könnyebben enyhíteti, mint ahogy a csendőr által enyhébben minősített súlyosbíthatja, mert a nyomozás alkalmával az enyhébb minősítés következtében figyelmen kívül hagyott súlyosabb tényálladékok elemeinek utólagos megállapítása nehézségbe ütközhetik.

3. Pál Miklós gyanúsított cselekménye is kétféle elbírálás alá eshetik. A bíróságtól függ, hogy cselekményét csupán a btk. 41. §-ába ütköző kihágásnak (veszélyes fenyegetés), vagy pedig a btk. 290. §-ába ütköző vétségnek fogja

minősíteni, mert a gondatlanság határa ingadozó. Az, hogy az elhalt részben maga is oka volt halálának (mert talán szükségtelenül és elővigyázatlanul ugrott le a padlásról), a gyanúsított megbüntetését nem zárja ki, ha ő is gondatlanságot követett el. A nyomozás során tehát ebben az esetben is a súlyosabb minősítésnek, nevezetesen az emberölés vétségének álláspontjára kell helyezkedni.

Feladatunkat helyesen oldották meg a következők: Bárados Mihály törm. (Üjkigyóss), Benedek Lajos th. (Ozora), Bernáth János törm. (Magyargencs), Bérczes (Belény) János törm. (Sajol), Császár Antal törm. (Lepevény), Dömötör Lajos cs. (Gelse), Egri Sándor törm. (Székesfehérvár), Elek János törm. (Gelse), Fazekas János törm. (Deszk), Földnagyi Sándor törm. (Hosszúpérezsleg), Fülkei József alldgy. (Topondár), Gesztesi Ferenc th. (Dorog), Horváth Mihály törm. (Körögszöllős), Illés Mihály törm. (Oros), Kálmán Imre II. törm. (Bátaszék), Kiss Antal I. törm. (Kaba), László Géza cs. (Szulok), Magyar Mátyás törm. (Bánokszentgyörgy), Magyarósi Imre törm. (Veszprém), Menyhért István th. (Szombathely), Mocsár József törm. (Ózd), Molnár István II. cs. (Gelse), vitéz Némethi Pál th. (Magyargencs), Pilipár Ferenc törm. (Magyargencs), Pintér István törm. (Gönyű), Seregélyes Ambrus prb. cs. (Ipolytarnóc), Szécsényi László törm. (Bagamér), Varga Balázs törm. (Pécel), Varga István III. törm. (Sajol), Veress Antal törm. (Dehrecen), Vincze György törm. (Múracsereszturn).

A pályadíj kitűzött díszes asztali dobozt a fent felsorolt helyes megfejtők között kisorsoltuk. Nyertes: Seregélyes Ambrus ipolytarnóci örsbeli próbacsendőr, kinek a jutalmat egyidejűen elküldöttük.

Az örs ügyvezetésének egyszerűsítésére

vonatkozó pályázatunkra beérkezett pályamunkák bizottsági bírálatának eredményét a november 1-i számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZES ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI. Róza-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györfy Aladár.

A csendőrség egyik legrégibb, legmegbízhatóbb bevásárlási helye. — Kedvező fizetési feltételek.

TRIBON

ruházati rt.

Budapest, VIII., Üllői-út 14. szám

Telefon: J. 392-85 és 312-57

Egyenruhászövetek, belésárak, női és férfi fehérnemű, selyem, kötött-ésszövőtt-áru, keszlyű, harisnya, paplan, cipő.

TÖRNETETLEN

bizakodással nézünk a jövő elébe. Jóleső érzés, ha mindennapi gondjaink mellett a jövő reményeinek is szentelhetünk egy csekély összeget. Az osztálysorsjáték mindenkinek módot nyújt — vagyoni viszonyaihoz mérten — helyzetének javítására. Ha az osztálysorsjáték egyebet sem szolgáltatna, mint egy kis izgalmas játékot, mely kizökkent bennünket egyhangú életünkkel, mely szuggesztív erejével kellemesebb hitbe ringat bennünket, növeli önbizalmunkat és reménységet nyújt, hogy a jövőt szebbnek és jobbnek is láthassuk, már údvos dolgot végzett.

Hát még az a kártató remény, hogy szerencsével még a szencziós 100.000 pengőt, 200.000 pengőt, sőt 300.000 pengőt is nyerhet bárki, gyönyörű perspektívát nyit meg a gazdaságért, boldogságért vágyódók számára. EZÉRT fokozódik évről-évre a m. kir. osztálysorsjáték híveinek hatalmas tábor.

Az új sorsjáték október 14-én kezdődik.

szakácsnőket csendőrségük részére közzét
Ehhez az Intézet, Budapest, Haros-tér 6

Katonai kiállítások
Hendjelek (miniatúr)
Katonai szalagok
Törzsmancs egyesített felvények
Működő érmék

Morzsányi Józsefnél

Budapest, IV., Eskü-út 5. sz. Telefon 822-17

Használjunk **Schmoll Paszta** Magyar gyártmány

ENERGIA (trégép és irófelkészítési vállalat)
Budapest, V. kerület, Alkotmány utca
(Vilmos (szűt szűt), Telefon: Aut. 14) — 31
Szalagok, carbonpapír, írópapírak stb.
A m. kir. csendőrség tagjainak árendájáról

ÍRÓGÉPEK

vétel, eladás, cserélt.
Javítás Karbantartás

Nem csak otthonát, Önt is felöltözteti a
Központi Lakásberendező Vállalat

Bútorok, szőnyegek, vasznak ruhászövetek, kárpitosárak
legnagyobb és legelőkelőbb kedvezményrel.
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5. szám.
Telefon: 271-77
Megbízottakat vidékre is elküldjük. Zeneakadémiával szemben